

Szentandrás Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

1997. március

Ára: 42 Ft

III. évfolyam 3. szám

Katona József:

Bánk bán

(Tiborc panasza)

Ő csorda számra tartja gyűlevész
szolgáit, éppenséggel mintha minden
hajszála egy őrzőt kívánna; sok
meránit, olykor azt hinné az ember,
hogy tán akasztani viszik, úgy körül
van véve a léhűtőktől; s mi egy
rossz csósz alig tudunk heten fogadni.
Ő táncmulatságokat ad szüntelen,
úgy, mintha mindég vagy lakadalma, vagy
keresztelője volna: és nekünk
szívünk dobog, ha egy csaplárlegény az
utcán előnkbe bukkanik, mivelhogy
a tartozás mindjárt eszünkbe jut.
A jó merániak legszebb lovon
ficáncolódnak, - tegnap egy kesely,
ma szürke, holnap egy fakó; - nekünk
feleség s porontyainkat kell befogni,
ha veszni éhen nem kívánczunk.
Ők játszanak, zabálnak szüntelen,
úgy, mintha mindenik tagocska benne
egy-egy gyomorral volna áldva: nekünk
kéményeinkről elpusztúlnak a
golyák, mivel magunk emésztiük el
a hulladékot is. Szép földeinkből
vadászni berkeket csinálnak, a-
hová nekünk belépni sem szabad;
s ha egy beteg feleség, vagy egy szegény
himlős gyerek megkívánván, lesújtunk
egy rossz galambfiat, tüstént kikötnek;
és aki száz meg százezert rabol,
bírája leszen annak, akit a
szükség garast rabolni kényszerített.

MEGHÍVÓ

Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata Nemzeti
ünnepünkön koszorúzási ünnepséget rendez.

Helye: Hősök tere, a Hősök szobornál

Ideje: 1997. március 15. (szombat) 10.00 óra

Műsor:

1. Himnusz

2. Emlékműsor (Tomanek Gábor, Szóke Pál színművészek)

3. Ünnepi beszéd (Debreceni József képviselő)

4. Hunyadi J. Általános Iskola énekkara

5. Koszorúzás

6. Szózat

Hívjuk és várjuk a lakosságot, a pártok, társadalmi
szervezetek, civil egyesületek képviselőit.

Ünnepeljünk és emlékezzünk együtt!

Rendezőség

A tartalomból:

Gazdasági túlélésünk esélyei	5. oldal
Gazdák demonstrációja	9. oldal
Új életforma klub	11. oldal
Költségvetés 1997	12. oldal
KI MIT TUD	12. oldal

IGAZSÁGOSABB ÉS TESTVÉRIESEBB VILÁGOT!

A Magyar Katolikus Püspöki Kar körlevele a hívekhez és minden jóakarátú emberhez
a magyar társadalomról

Szemponatok és ajánlások

A gazdaság helye a társadalomban

A gazdasági növekedés hagyományos mutatói (mint például a bruttó hazai termék, a bruttó nemzeti termék, az éves növekedési ráta stb.) nem fejezik ki sem az ország valódi gazdasági fejlettségét, sem pedig a természeti erőforrások kimerülését. Az ilyen mutatók növelésére való kizárólagos törekvés vezetett világszerte a környezet és az élet minőségének romlásához. A valódi, „fenntartható” fejlődés feltételének megteremtéséhez s irányának kirajzolásához szükség van a nemzetgazdaság új számvetési rendszerének kidolgozására és az eredmények új mutatóinak felhasználására.

A katolikus társadalmi tanítás egyfelől elismerti a gazdaságnak mint a társadalom egyik szférájának önállóságát, sajátos mozgástörvényeit; másfelől azonban a leghatározottabban elutasítja azt a felfogást, amely ebből a viszonylagos önállóságból kiindulva nem ismert más mércét a gazdaságban, mint az egyének és csoportok önös érdekeinek érvényesítését. „A saját módszerei és törvényei szerint kell ugyan gyakorolni a gazdasági tevékenységet, de az erkölcsi rend korlátainak tiszteletben tartásával” (GS 64).

Nem hagyhatjuk tehát szó nélkül, hogy a szociális piacgazdaság jelszavának hangoztatásával is a döntések többnyire csak a különböző érdekcsoportok rövid távú érdekeinek megfelelően, esetlegesen születnek, a gazdaságpolitika évtizedek óta sodródik a pillanatnyi kényszerek között. A fentebb leírt nehéz gazdasági helyzetben csak akkor következne be változás, ha a gazdaságpolitika irányítói s a gazdasági élet összes résztvevői kellő alázatot, nyitottságot, önzetlenséget tanúsítanának a megoldások keresésében - miután senki sincs gazdaságpolitikai csodaszer birtokában -, másrészt az egyes érdekcsoportok józan önmérsékletet tanúsítanák.

Enélkül a gazdasági hatalom elviselhetetlen koncentrációja jön létre.

A gazdaság és a „termelés alapvető célja” nem a termékek halmozása, sem pedig a haszon vagy a hatalmaskodás, hanem az ember szolgálata. Mégpedig a teljes ember szolgálta, amely tehát tekintetbe veszi egyfelől az anyagi szükségleteknek, másfelől pedig az értelmi, erkölcsi, szellemi és vallási életnek a igényeit” (GS 64).

Az egyház az elmúlt száz évben következetesen elutasította a gazdaság megszervezésének mindkét egyoldalú elképzelését: mind a kollektívizmust, mind a kizárólag a szabadversenyre építő liberális kapitalizmust. „A fejlődést nem szabad rábíznunk sem kizárólag az egyének gazdasági tevékenységének mintegy ösztönös menetére, sem csupán a közteknéti hatalmára” (GS 65). 1991-ben még „ünneprontásnak” számított, amikor II. János Pál *Centesimus annus* kezdetű enciklikájában a kapitalizmus fényes győzelme után sem tartotta indokoltnak, hogy a kívánatos társadalmi berendezkedés kérdésében leegyszerűsítve egy modell mellett törjön lándzsát. „A válasz természetesen összetett. Ha a >kapitalizmus< olyan gazdasági rendszert jelent, amely elismeri a vállalkozás, a piac, a magántulajdon és ebből következően a termelőeszközök felhasználásával járó felelősség, valamint a szabad emberi kezdeményezés alapvető és pozitív szerepét a gazdasági életben, a válasz természetesen: igen. De ha >kapitalizmuson< olyan rendszert értünk, amelyben a gazdasági téren érvényesülő szabadság nem olyan szilárd politikai rendbe illeszkedik, amely összetevőjének tekintjük, amelynek etikai és vallási magja van, akkor a válasz egyértelműen: nem”. A marxista megoldás megbukott. (...) (De) fennáll a veszélye annak, hogy olyan radikális kapitalista ideológia terjed el, amely (...) vakon bíz abban, hogy a piac erőinek szabad fejlődése mindent meg fog oldani”

(CA 42). Ma már az egész világ kijózanodott a rendszerváltásokhoz fűzött illúziókból, az enciklika szavai fájdalmasan igazolódtak.

A multinacionális vállalatok akkor töltik be igazi feladatukat, ha a fejlettebb gazdaságok rendjét is magukkal hozzák, s ezzel a hazai gazdasági kultúrát, morált fejlesztik. A gyengébb gazdasági partnerrel szemben mindig fennáll a lehetsége és kísértése az erőfölény érvényesítésének. A katolikus egyház tanítása nyomtatékosan felhívja a figyelmet, hogy a világgazdasági globalizálódás együtt jár a felelősség egyetemessé válásával - ezt a Magyarországon egyre nagyobb súllyal jelenlévő külföldi tőke birtokosaiban is tudatosítani kellene.

Az állam feladata a gazdaságban

A katolikus társadalmi tanítás szerint az államnak fontos szerepe van abban, hogy a piac működésének káros következményeit kiigazítsa. A társadalmi igazságosság fogalmába mindig beleértette az osztó igazságosságot, azaz az anyagi egyenlőtlenségek bizonyos csökkentését. Az utóbbi években a közgazdászok körében elterjedt az a nézet, hogy a jóléti állam szolgáltatásai korlátokba ütköznek, mert akadályozzák a gazdasági fejlődést. Az állam feladatainak szűkítése persze nem azonos az állam kivonulásával a gazdasági életből, hiszen fel kell építenie és fenn kell tartania a piacgazdaság intézményrendszerét; védenie kell az emberek jogait a gazdasági életben; a monopóliumok korlátozásával és a verseny szabályozásával pedig óvnia kell a verseny szabadságát (CA 48).

Nemzeti érdek, hogy a vidék társadalma, a mezőgazdaságból élő lakosság magára találjon, gazdaságilag megerősödjön, közösségi élete és erkölcsi értékrendje megújuljon. Az egész ország érdeke, hogy a mezőgazdaságban dolgozó állampolgárok minél szélesebb köre sajátjának tekinthesse azt a földdarabot, amelyet megművel.

Ennek érdekében meg kell kapnia mindazt a szellemi és anyagi támogatást, amely szükséges ahhoz, hogy mezőgazdaságunk újra termelékeny és hatékony legyen.

A modern mezőgazdasági szemlélet szakít a szakosított termékellátás gyakorlatával. Napjainkban szívesebben beszélnek tájgazdálkodásról. Ez azt fejezi ki, hogy a mezőgazdasági termelés csak akkor tartható fenn hosszú távon, ha az egész tájat, és nem egy növénytermesztési táblát vagy állattartó telepet tekintenek egységnek. Hangsúlyozzák a mezőgazdasági tevékenység mellett a vidék összehangolt fejlesztését, új vállalkozások létrehozását, a megmaradt természetes területek, az emberi kapcsolatok és a helyi hagyományok fontosságát. A tájnak és az embernek harmonikus kapcsolatban kell élnie egymással.

Nemcsak a szociális kérdés miatt, de a gazdaság jövője érdekében is meg kell akadályozni a társadalom végleges kettészakadását. Ha társadalmunk a jövőben is egy szűk elitrelegről és a társadalom peremén élő tömegekből áll majd, akkor az Európai Unióban - ha egyáltalán bejuthat - csak kiszolgáltatott helyzetben tengődhet. Az elmúlt években számos nyilatkozat elhangzott az ember fontosságáról, az oktatásról mint húzóágazatról; hiányoztak azonban a hatásos állami és társadalmi erőfeszítések, amelyek képesek lettek volna gátat szabni az esélyegyenlőtlenségek végletes megnövekedésének. Minden államháztartási reformlépés végső mércéje éppen az, hogy a kiadáscsökkentés mellett nem vezet-e a jövő feléléséhez. „Az állam feladata, hogy a közösségi javak védelméről gondoskodjon, amihez hozzátartozik a természeti és az emberi környezet. Ezek védelmét nem képesek biztosítani kizárólag a piaci mechanizmusok. Miként a korai kapitalizmus idején az állam feladata volt a munka alapvető jogainak védelme, hasonlóképpen az új-

kapitalizmusban is neki és az egyetemes társadalomnak kell megvédeniük a közösségi javakat, amelyek többek között keretet alkotnak, amelyen belül mindenkinél módjában áll, hogy törvényesen valósítsa meg személyes céljait" (CA 40).

A *feketegazdaság felszámolása* csak összehangolt intézkedéssorozattal képzelhető el. Az adóterhek ésszerű mértékre csökkentése mellett biztosítani kell a törvénytelen ségek gyors feltárását és szigorú büntetését. Ezek együttes hatásaként egyre inkább érdemes lesz a legális gazdaságban részt venni, ez pedig csökkentheti annak veszélyét, hogy a társadalom kettészakad gazdagokra és szegényekre. Minden erőfeszítés hiábavaló viszont, ha az intézkedésekkel párhuzamosan nem változik meg az egyes emberek felfogása, s ebben a keresztényeket különösen nagy felelősség terheli.

Csak szilárd piaci intézményrendszer és stabil, kiszámítható jogrend mellett várható, hogy a vállalkozók megtartsák az üzleti tisztességet, s hosszú távra tekintve, felelősséggel gazdálkodjanak. Itt is együtt kell változnia az állam gazdaságpolitikájának és az egyéni magatartásnak.

A munkanélküliség elleni küzdelem szintén nem ígér látványos, gyors győzelmeket. Ez azonban nem menti fel sem az államot, sem a társadalmi és a gazdasági élet szereplőit attól, hogy sajátos feladataiknak megfelelően állandó erőfeszítéseket tegyenek a minél teljesebb foglalkoztatásért.

A társadalom nem takaríthatja meg azt a fájdalmas felismerést,

hogy reálisabb várakozásokat kell táplálnia anyagi jólétünk növelésének lehetőségeiről. Előtérbe kell kerülnie az *egyszerűbb, természetesebb, egyben egészségesebb életmódnak*. Ez vonatkozik mind a hazai és a világgazdasági folyamatokra, mind pedig globális környezeti problémákra. Nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy a Föld lakosságának nagyobbik része nálunk összehasonlíthatatlanul nagyobb nyomorúságban él, számilliók éheznek szerte a világon, elsősorban a déli féltekén.

Igen fontos lenne a nevelés segítségével már a legkisebb gyerekeknek is megtanítani: a földet azért kaptuk, hogy ápoljuk és utódaink számára megővjük. *A keresztények számára külön feladatot, világos utasítást jelent a természeti környezet védelme*: „Az Úristen fogta az embert, és Éden kertjébe helyezte, hogy művelje és őrizze azt” (Ter 2,15). Önkritikusan állapíthatjuk meg, hogy erkölcsi nevelésünkben ezt a szempontot meglehetősen elhanyagoltuk. Pedig mindannyian felelősek vagyunk azért, hogy szűkebb és tágabb lakóhelyünk tisztaságát, rendjét és szépségét őrizzük és ápoljuk, s hogy védjük a természetet, az országot és a Földet. A környezetvédelemben tehát jelentős szerepet játszik az emberek személyes viselkedése is.

A tulajdon és a munka

Az egyház következetesen tanítja, hogy az ember alapvető jogai közé tartozik a *tulajdonhoz való jog*. Azonban ez a jog nem abszolút, hanem használata, mű-

ködése során a köz javát is kell szolgálnia. A társadalom szegényebb rétegei hazánkban évek óta egyre súlyosabb terheket cipelnek. Arra az imént már utaltunk, hogy az erős gazdasági-politikai helyzetben levő rétegeknek az eddigieknél sokkal nagyobb önmérsékletet és szolidaritást kell mutatniuk. A tőkefelhalmozás szükséglete nem zárja ki, hogy a politikai elit és a gazdasági vállalkozók foglalkozásukban visszafogottak legyenek, s a megszerzett jövedelem nagyobb hányadát fordítsák mások megsegítésére. „Isten minden ember és minden nép használatára szánta a földet mindazzal egyetemben, ami hozzátartozik... Az ember tehát, amikor a teremtet javakat használja, köteles úgy tekinteni jogszerűen birtokolt vagyonát, hogy az nemcsak a sajátja, hanem egyúttal közös is; közös abban az értelemben, hogy ne csak neki magának, hanem másoknak is hasznára lehessen” (GS 69).

„Az egyház elismeri a *haszon* jogszerű funkcióját, mint amely a vállalkozás jó működését jelenti.... A profit tehát szabályozó szerepet tölt be a vállalkozás életében, de nem kizárólagos. Itt ugyanis más emberi és erkölcsi tényezőket is számításba kell venni, amelyek - legalábbis hosszú távon - ugyanúgy lényegesek a vállalkozás életében” (CA 35).

A munkavállalók körében együtt él a *munkanélküliségtől való félelem* s az ebből táplálkozó szélsőséges kiszolgáltatottság, másfelől a fegyelmetlen, pontatlan munkavégzés. A munkavállalók jogainak és kötele-

zettségeinek a gazdaság minden szegletében egyensúlyba kell kerülniük: munkájukért megfelelő bért kell kapniuk, s biztosítani kell számukra a munkahelyi döntésekben való részvétel lehetőségét. Az intézményi rend létrejöttéhez azonban nem elegendő néhány törvény megalkotása, ez csak az egyének erőfeszítésével együtt alakulhat ki. Az egész társadalmi-etikai rend legelső elve a javak közös használatának elve. A munkásember ebben elsősorban az *igazságos munkabére* által részesedik, amelyet munkája ellenszolgáltatásaként kap. „A munkabér, azaz a munka díjazása az a konkrét út, amelyen keresztül az emberek zöme hozzáférhet azokhoz a javakhoz, amelyek közös használatra vannak rendelve” (LE 88).

A munkával kapcsolatban fölmerülnek *személyes életvitelünk* szempontjai is. A munka igen fontos eleme életünknek, nem válhatunk azonban ennek rabszolgájává. A túlélés kényszere vagy éppen a luxuscikkek megszerzése, a meggazdagodás sok embert különösen nagy erőfeszítésekre készítet. Azonban ennek nem áldozható fel a családi együttlét, a heti pihenőnap (MM 248-253).

A *katolikusokat* gazdasági döntéseikben - akár a gazdaságpolitika alakítói, akár vállalkozók, akár munkavállalók - a hitükből fakadó értékek kell, hogy irányítsák. A *felnőttképzés* keretében az egyháznak intézményesen is részt kell vállalnia a mai piacgazdaság működéséhez szükséges tudás közvetítésében, mindenképp a kíváncsok viselkedésminták megismertetésében.

Római Katolikus Egyház szertartása szerint eltemetett halottaink:

Kovács Mihály, 54 éves	Meghalt: 1997. február 10.
Pálkó Mihály, 56 éves	Meghalt: 1997. február 14.
Bencsik János, 70 éves	Meghalt: 1997. február 17.
Csonki János, 68 éves	Meghalt: 1997. február 20.
Balla Sándor, 80 éves	Meghalt: 1997. február 22.
Házi András, 84 éves	Meghalt: 1997. március 2.

Nyugodjanak békében!

Húsvéti ünnepi szertartások

Nagybőjtői lelkigyakorlatunkat március 20, 21, 22-én este 17 órai kezdettel tartjuk.
Nagycsütörtök 17 óra Szentmise
Nagypéntek 17 óra Szentmise
Nagyszombat 17 óra (tűz, víz szentelés; szentmise; föltámadási szertartás és körmenet)
Húsvét vasárnap 9 óra Ünnepi szentmise
18 óra 30 Szentmise
Húsvét hétfő 9 óra és 18.30 Szentmise

REFORMÁTUS HÍREK

A húsvéti istentiszteleteket a templomban tartjuk. Húsvét I. napján az istentisztelet 9.00 órakor kezdődik, melyen az úrasztalát megterítjük. Úrvacsorai előkészítő bűnbánati istentiszteleteket a nagyhéten hétfőn és kedden 16.00 órai kezdettel tartjuk. Szeretettel várjuk a testvéreket ezekre az alkalmakra is.

Ezentúl minden úrvacsorás istentiszteletet megelőző hétfőn és kedden 16.00 órától bűnbánati estét tartunk.

A presbitérium elfogadta az ideai gyülekezeti munkatervet, melynek főbb eseményei a következők:

- április 12-én szombaton gyermek csendesnap
- április végén gyülekezeti kirándulás Nagykőrösre és Kecskemétre
- május 1-jén házaspári csendesnap Dr. Tolnay Lajos szolgálatával
- május 25-én a felvidéki kitelepítések emlékeztünk az 50. évforduló alkalmából. Szeretettel várjuk erre az alkalomra a szülőföldjük elhagyására kényszerített testvéreinket és leszármazottaikat.
- augusztus 4-7. között gyermekhét a holland fiatalokkal közösen.

Megalakult a XI. Budapesti Zsinat

Az egyházi választások után 1997. február 27-én tartotta alakuló ülését a XI. Budapesti Zsinat. Első ülészakán megválasztotta a zsinat tisztségviselőit. Zsinat lelkészi elnökének a tiszántúli püspököt, Dr. Bölcskei Gusztávot választották. A zsinat világi elnöke Dr. Kálmán Attila dunántúli főgondnok lett. Egyházmegegyéből a Zsinati Bíróság és a Számvizsgáló Bizottság tagjának választották Szabó Endre esperest (Mezőberény), az Iskolaügyi és Vallásoktatási Bizottság tagjának Nagy László egyházkerületi főjegyzőt (Gyula), a Zsinati Tanács tag-

jának Dr. Pocsay Gábort (Gyula).

Egy missziói beszámoló lábjegyzete

Az Idősek Napközi Otthonában zsúfolásig megtelt teremben tartotta meg missziói beszámolóját Pápua Új-Guineáról Peter Rolf Baas holland református lelkész. Az előadás minden korosztály képviseltette magát. Az iskolások láthatták, hogy a nagyszüleik által emlegetett palatábla a második évezred végén a világ egyes tájain még mindennapi kelléke az iskolás életnek. A vízisportok hődőlői örömmel nyugtázhatták, hogy az őserdőben a legjárhatóbb út a levegőn kívül a víz. Igaz, a technika már betört az őserdőbe is, hiszen a fatörzsből vájt és égetett csónaktestet ma már Yamaha motor repíti tova. Asszonyaink és lányaink is ékesítik magukat nyakláncokkal és fülbevalókkal, mégsem valószínű, hogy bármelyikük kedvet kapott volna állat- és emberfogakkal díszíteni nyakát, kagylóval ékesíteni homlokát, esetleg halszállkát akasztani fülébe, vagy csiszolt követ dugni az orrába. Ha mégis találkoznánk ilyenekkel, az Peter Rolf Baas számlájára írandó.

A kisgyermekes szülők láthatták a gyermekfelügyelet nagyon egyszerű és „hatásos” megoldását: a kisgyereket be kell tenni egy hálóba és hálótól felakasztani a falra. AM-WAY ügynököknek felcsillanhatott a szemük: az őserdő ígéretes munkaterületnek tűnik; lakóinak igencsak szükség lenne tisztálkodószerekre, illetve tisztálkodásra. De ez is az ő kultúrájuk és hozzátartozik ahhoz a 35, esetleg 45 évhez, amit élnek.

Igaz, lenne mit tanulnunk tőlük. Nem takarják le halottaikat ötezzerekkel, nem is építenek padmalyt vagy kriptákat - a sír fölé emelt kis tető alatt kiterítik az elhunyt utolsó alka-

lommal viselt ruháit... Lehet, a szívükkel jobban látnak, mint mi?

Az egykori varázsló mélyen barázdált, megvénült arca tekintett ránk az egyik képről - ki gondolta volna, hogy 35 éves korában készült róla a felvétel? Gyönyörködhattunk - vagy épp szörnyűködhattunk - a bennszülöttek ősi öltözetén. Azonban bármennyire furcsán festettek a számukra hagyományos ruhadarabokban, mégis jobban örültünk, ha volt rajtuk valami.

Nem tudhattuk - hiszen nem mondták el a nyilvánosságnak -, milyen viszontagságos úton érkeztek meg hozzánk a szolgálók. Indulás előtti nap egyikük igazolványaival együtt az autójuk papírjait is ellopták. Egy nap utánjárással sikerült mindent pótolniuk, és végre elindulhattak. Reggel még Németországban ébredtek, délután négykor azonban már megérkeztek Szarvasra, majd fél óra múlva már Békésszentandrásra voltak... Köszönjük, hogy egy átvezetett nap után készek voltak szolgálni közöttünk, és reméljük lesz még alkalmuk elmondani azokat az élményeiket, melyeket a fáradtság elfelejtetett. Köszönjük az Idősek Napközi Otthona lakóinak és dolgozóinak a rendezésben nyújtott segítséget, és külön köszönjük a terem visszarendezését és takarítását.

Temetői felhívás

Felhívjuk a hozzátartozók figyelmét, hogy az 1972. előtt történt sírhelyváltások érvé-

nyessége lejárt. Kérjük, újítsák meg szeretteik sírhelyének megváltását. A megváltás elmaradásával a síremlékek felett a temetőfenntartó rendelkezik, és a sírhelyeket a hatályos jogszabályok értelmében értékesítheti. A temetőben temetést végezni csak a temetőfenntartó engedélyével és hozzájárulásával lehet még akkor is, ha a sírhelyet már korábban megváltották. Sírkert készítéséhez, síremlék, fejfa állításához, sír lefedéséhez is szükséges az engedélyek beszerzése.

Könyvajánlat

Gyülekezeti iratterjesztésünkbe új képeslapok és könyvek érkeztek, melyeket szeretettel ajánlunk húsvéti ajándéknak. Kaphatók Bibliák, gyermek és ifjúsági könyvek. Dr. Joó Sándor igehirdetés gyűjteménye, Spurgeon áhítatos könyve... Gyermekek számára ajánljuk a „Konrád, a húsvéti nyúl” című napokban megjelent színes gyermekkönyvet. Akik csak a hímes tojást, a nyuszt, a báránykát és a locsolkodást ismerik a húsvétból, ebből a könyvből megtudhatják, ki az Isten báránya és valójában mit ünneplünk húsvétkor. Akik pedig már ezerszer hallották a feltámadás üzenetét, azok is tanulhatnak Krizantisz király szavaiból, aki elmagyarázza Konrádnak, Blankának és Pepének, hogy Jézus a bűnösökért halt meg. A könyv ára 290 Ft. A kiadványok megvásárolhatók az istentiszteletek időpontjában.

Hálás szívvel mondunk
köszönetet mindazoknak, akik
férjem, édesapánk
Kovács Mihály temetésén
részt vettek, sírjára koszorút, virágot
helyeztek, együttérzésükkel
fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló feleség és gyermekei

Gidai Erzsébet

Gazdasági túlélésünk esélyei és az adósság ára

Az adósság ára VII.

4. Az elszegényedés megállítása

A megélhetést biztosító jövedelem szempontjából ma a magyar lakosságnak két rétegét különböztetjük meg, az egyik a nagyon magas jövedelemmel rendelkezők aránya, amely csoport a népesség lélekszámának néhány százalékát képezi. Ezzel szemben áll a több mint 9 millió elszegényedő tömeg, akik között ott található a bizonytalan perspektívájú vállalkozó, a gyermekeinek iskoláztatási költségeit fedezni nem képes értelmiségi, a tűzelőjét beszerezni nem tudó nyugdíjas, a munkanélküli, a fekete gazdaságban fillérekért dolgozó munkás, az iskolások, a gyermekek és mindenki, aki kívül rekedt a pénzügyi „eliten”, más szóval a politikai konjunktúra lovagok, a privatizációból fillérekért nagy vagyronhoz jutók, a korrupción meggazdagodók rendjén. Évek óta megélhetési bizonytalanságban él a lakosság, nem tudja elegendő lesz-e a jövedelme, pénze a következő hónapi rezszi-, élelmiszerköltségeinek kifizetésére. Az egyik napról a másikra létezés felőrlő egészségi állapotát, erkölcsi tartását, emberi kapcsolatait. De ugyanilyen bizonytalanságban élnek azok a vállalkozók, akik szintén nem tartoznak az elit csoport köréhez, s nem volt alkalmuk az állami vagyoni privatizációjából nagy falatokat kihasítani. Ezek a vállalkozók is küszködnek a fennmaradás mindennapos gondjaival, az örökös fizetési elmaradásokkal, vagy a kintlévőségek behajtásával. Nem véletlen az évi több mint 3000 csőd a jogi személyiségű gazdasági szervezetekben.

1995 a magyar értelmiség fekete éve, amikor is megkezdődött az egyetemek, kórházak, kutatóintézetek drasztikus leépítése és a munkaerő elbocsátása. A magyar köz- és felsőoktatást, a tudományos életet

ezzel olyan mértékű kár érte, aminek felszámolása évtizedeket is igényelhet. A hazai megélhetési viszonyok egyik legsúlyosabb gondja az Európában egyedülállóan kialakult *jövedelemaránytalanság*. Magyarországon a minimálbér 12.200 Ft, egy bankelnök bruttó fizetése 1,5-3 millió Ft (vagy afeletti) összeget is kitehet. Az alsó és felső határ között több mint 250-szeres a különbség! Nyugat-Európa bármelyik országában, ha a bérből és keresetből élők fizetésének alsó és felső határa között 8-10-szeres az eltérés, a civil szervezetek, érdekvérvényesítő szervezetek tiltakozást szerveznek az aránytalanságok ellen. A kormányzatok feladata a korrekció elvégzése, hiszen az alkalmazotti béreket jelentős mértékben az állampolgárok befizetett adóiból biztosítják. Magyarországon akár tizenöt-húsz évnyi minimálbérhez juthat egy bankelnök egy hónap alatt. Vajon a munkájukból fakadó különbségek indokoltá teszik ezt? Semmiképpen sem!

1995-ben a lakosság közel kétharmada mintegy 50%-kal kisebb jövedelemhez jut reálértéken, mint 1974-ben. E csoportnak a jövedelme 1974-ben az országos átlagjövedelem 60%-a volt, 1992-ben már csak 36% és 1995-re nem egészen 30%-a, 1995 novemberében az egy főre jutó havi létminimum összege 22/eFt, két keresős két eltartott gyereket alapul véve, ami négy főre összesen 88/eFt-ot jelent. A jelzett négytagú családnak minimum ekkora összegre van havonta szüksége a megélhetés minimális szintjének biztosítására. Ha a négytagú családban a két szülő az átlagbért viszi haza, ami egy

főre 25/eFt nettó bért jelent, az összesen 50/eFt. Ehhez hozzáadva a családi pótlékot, az így kapott megélhetési alap 30/eFt-tal alacsonyabb, mint a létminimum nagysága. A hiányzó összeget valahonnan elő kell teremteni, vagy a fekete gazdaságból, vagy mellékállás révén, vagy egyéb jövedelemforrásból. A szerencsésebb az a család, ahol kertet, földet művelnek, s a szükséges élelmiszert megtermelik. Ahol erre nincs mód, ott marad a fogyasztás csökkentése, vagy a fizetéseképtelenség. Ahol csak a minimálbért viszi haza a két szülő, ott a létminimum összegének a feléhez sem jut a család, s ennyiből még a havi élelmiszer szükségletét sem képes finanszírozni. Nyilvánvaló az is, hogy a létminimumból nem lehet fedezni a gyermekek iskoláztatását, a nyári pihenést, a kulturális kiadásokat és szóba sem kerülhet a háztartás számára nélkülözhetetlen beruházások, lakásfelújítás megvalósítása, a lakás minőségi cseréje pedig vágyalom marad. Ma Magyarországon a lakosság mintegy 50-60%-a él a létminimum szintjén és az alatt. Az a réteg (a lakosság kb. 30%-a), ahol a létminimum alatti jövedelemhez jutnak, a nagyon szegények csoportját alkotja, a létminimum szintjén élők pedig a szegények körét alkotja. (Közéjük tartoznak az olyan társadalmilag fontos munkaköröket betöltők, mint a rendőrök, a tűzoltók, a pénzügyvámőrök, a katonák, az egészségügyi szakdolgozók, a pedagógusok, a kultúra területén dolgozók).

A lakosság 20-30% közötti részaránya alkotja az *alacsony*

és közepes nagyságú jövedelműek csoportját, akik közül az alacsony jövedelmű rétegnek megtakarítása nincs, jövedelmüket felélik. (E csoportba tartoznak a 20-30/ezer/fő jövedelemmel rendelkezők). A közepes jövedelműek - 30-40/ezer/fő/hó - esetében már bizonyos megtakarításra is sor kerül, de ennek a csoportnak is számolni kell a folyamatos jövedelemcsökkenéssel. A népesség felső 15-20%-át kitevő gazdagok csoportjához tartozó háztartásokban az egy főre jutó jövedelem 1974-ben kétszer akkora, mint az országos átlag, 1995-ben nyolcszor-tízszer akkora, bár ebből a csoportból egyre többen csúsznak le a közepes jövedelműek sorába. Külön csoportba soroljuk a népességben belül a *szupergazdagokat*, akik néhány százezer főre tehető családtagokkal együtt. Az ide tartozók nettó havi jövedelme elérheti a 600-800/eFt/fő/hó. Bár e csoport igen differenciált, a jövedelmük a társadalmi átlaghoz képest folyamatosan növekszik, míg az előbbi csoportokra a folyamatos csökkenés a jellemző. A gazdag és még gazdagabb jövedelműekhez tartoznak a privatizáció során vagyont szerzett réteg, a bank és a pénzügyi szféra egyes vezetői, a korrupcióval, üzyeskedéssel zsebüket megszedők, a politikai nomenklátúra egy része, beleértve a képviselők egy hányadát, s a gazdasági anarchiát kihasználni tudó vállalkozók. A jövedelmek aránytalanul nagy különbségét tükrözi a lakosság területenként is eltérő életszínvonala. Például Budapest II. kerületében lakók életviszonyai Belgium szintjének, míg a VIII. kerületieké egy szegény dél-amerikai országénak felelnek meg.

(folytatás a 6. oldalon)

Ma egy négy tagú családnak ahhoz, hogy átlagos szinten tudjon élni, legalább 30/eFt/hó jövedelemre lenne szüksége. Ez feltételezi, hogy a nettó átlagbér nagysága legalább 60/eFt/hó összeggel legyen egyenlő, ami a jelenleginek közel 2,5-szerese. Magyarországon az átlagos családnagyság mintegy 3 főből áll, a népesség lélekszáma 10,3 milliót tesz ki. A korösszetétel európai mércével is kedvezőtlen, a lakosságnak csaknem egyharmada nyugdíjas korosztályú, 2010-ig az előrejelzések szerint 1 millió fővel csökken a lélekszám, és egyharmad fölé emelkedik az idős korosztály aránya. A népesség szerkezeti romlása mellett rosszabbodik a lakosság minőségi állapota, így a műveltségi színvonala és az egészségi állapota is. E kedvezőtlen demográfiai helyzet mögött a gazdasági, szociális elszegényedés húzódik meg, amely történelmileg jellemző valamennyi volt szocialista országra Közép- és Kelet-Európában.

Magyarországon a 70-es évtized végétől folyamatos életszínvonal-csökkenés jellemezte a családok gazdasági helyzetét, ami számos szociális konfliktust hívott életre. Az életszínvonal kedvezőtlen alakulása összefüggött a gazdaság teljesítményének romlásával és az ország eladósodásának ugrásszerű megemelkedésével. A politikai hatalomváltást követően,

1990-től részben a diktatórikus eszközökkel irányított államszocialista rendszertől öröklött korszerűtlen gazdasági viszonyok, részben az újonnan hatalomra került pártok szociális érzéketlensége, valamint a kívülről irányított monetáris restrikciós gazdaságpolitika s az eldurvult, korrupcióval átitatott privatizáció következtében Magyarországon a családok többségének elszegényedése felgyorsult. Az 1994-es választásokat követően a régi politikai nomenklátúra visszatérésével olyan pénzügyi és szociális terhek zúdultak a lakosságra, amelyre a századunk történelmében nem volt példa. A lakosság életfeltételeinek leépülése a kritikus határhoz ért. A növekvő munkanélküliség hatására egyes, különösen hátrányos településeken (Nógrád, BAZ, Szabolcs-Szatmár-Bereg, tehát elsősorban a keleti, volt Szovjetunióval határos megyékben) ugrásszerűen növekedett a létminimum szintje alatt élők aránya.

A jövedelemcsökkenés következtében változott a fogyasztás helyzete, elsősorban a ruházatkódás, vendéglátás, általános iparcikkek körében okozott keresletcsökkenést. A ruházatkódási cikkek fogyasztása az összfogyasztáson belül 1980-ban mg mintegy 10% részarányt képviselt, 1988-ra ez az arány 7%-ra csökkent, az ezt követő években a csökkenés (a nagyméretű jövede-

lemcsökkenés ellenére) már nem lehet nagymértékű, hiszen valamilyen ruházatban csak kell járni, a cserélés ütemének lelassulása nem tart a végtelenbe. Nem véletlen az élelmiszerkereskedelmi forgalom zuhanásszerű csökkenése sem, a kulturális kiadások pedig a lakosság zöménél eltűntek a fogyasztási kosárból.

Belső struktúra-átrendeződés ment végbe az élelmiszerfogyasztásban. Bár az élelmiszerfogyasztás összessége lényegében nem változik, miközben az élelmiszerfogyasztásra fordított jövedelem nagyság (reálértékben) csökken. Az élelmiszerárak állandó emelkedése miatt a családok egyre inkább az olcsóbb, nem egyszer rosszabb minőségű terméket vásárolják meg, vagy a feketepiacon jutnak olcsóbb áron élelmiszerekhez. Meghatározó szerepe van viszont a fogyasztási struktúra alakulásában a kötött szolgáltatások igénybevételének. Az ilyen típusú szolgáltatások (tömegközlekedés, világítás, fűtés kötött formában, vízfogyasztás vezetékes rendszerből stb.) monopolhelyzetben levő eladói a lakossági jövedelemből nagyobb hányadot nyernek (a lakosság csökkenő jövedelmének feltételei között) és így a szabad fogyasztói döntés körébe tartozó javakra irányuló kereslet összességében jobban csökken, mint a jövedelem.

Mint minden differenciált jövedelemelosztást mutató tár-

sadalomban, hazánkban is megjelennek a fogyasztási cikk-keresletben a *presztizsjavak*, az „elit” lakossági réteghez tartozást kifejező fogyasztás elemei. Legjelentősebb eleme az évtizedeken keresztül áhított „nyugati” gépkocsi, az elsősorban importból származó tartós fogyasztási iparcikkek között egyes szórakoztató elektronikai termékek, bizonyos számítógép-variánsok, egyes lakás- és konyhai felszerelések. Ez utóbbi termékcsoportok megszerzésének útja nem elsősorban a hazai értékesítési hálózatokon keresztül bonyolódik, a fogyasztók egy része e javakat közvetlenül külföldről, illetve a hazai fekete piacon szerzi be. A jövedelmi „középosztálynak” nevezett lakossági csoport e javak beszerzésére törekedve tovább csökkentette a hagyományos javak és szolgáltatások iránti keresletét, így e jövedelmi csoport hazai értékesítési hálózaton keresztül megjelenő fogyasztási kereslete az elmúlt két és fél év alatt mintegy 10-12%-kal csökkent. Természetesen nem érinti e termékekre irányuló kereslet a lakosság alsó jövedelmű csoportját, annak ellenére, hogy egyes különleges helyzetű társadalmi csoportok esetében még a napi minimális táplálkozási szükségleteket is az ilyen javak megszerzésének rendelik alá.

(folytatjuk)

Az Országgyűlés tavaszi ülésszakának 7. ülésnapja 1997. február 24-én, hétfőn

Szöllősi Istvánné (MSZP): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Azt hiszem, nem túlzok, ha azt mondom, hogy Magyarország több, mint háromezer önkormányzatának nagy részén a közalkalmazottak bérkifizetésének időpontja a legtervezhetetlenebb időpontnak számít. Az önkormányzatok anyagi helyzetétől függ, hogy 3-án, 4-én vagy 9-én, ad absurdum 10-én kapnak bért az ott foglalkoztatott munka-

vállaló közalkalmazottak. Megértem az önkormányzatok nehéz helyzetét, de azt hiszem, ugyancsak mindenkinek meg kell értenie, hogy általában már mindenfajta számlával a hónaptól hónapig élő közalkalmazottaknál is a hó elején koptatnak, ezért nem áll módjában senkinek lemondani egy héttel a fizetése kifizetéséről vagy egyhetes eltolással méltányolni.

Éppen ezért indítványozom és kérem, hogy a tisztelt parla-

ment változtassa meg a Munka Törvénykönyvének 156. §-át. Ez ugyanis lehetővé teszi, hogy kollektív szerződés szabályozza a bérkifizetések napját minden hó 10-éig. Úgy gondolom, hogy egyrészt az ismert kollektív szerződés nagyon sok intézményben hiányzik, másrészt pedig elképzelhetetlen, hogy a közszolgáltatásban munkát vállaló közalkalmazottak a pillanatnyi pénzügyi lehetőség függvényében kapják meg bérüket.

Kérem éppen ezért nagy tisztelettel, hogy a parlament segítse e döntés egyértelmű meghozatalát, s annak kimondását, hogy minden hó 3-án van bérkifizetés, s amennyiben ez a nap munkaszüneti nap vagy pihenőnap, ünnepnap, akkor legyen lehetőség 3-a előtt egy nappal, a kérdésre vonatkozó utolsó munkanapon kifizetni a munkabéreket. (Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az idő leteltét.) Köszönöm szépen.

Helytörténeti emlékeink

Körök és egyesületek VII.

(Ipartársulatok alakulása 1876)

Az 1600-as évek végén Magyarország északi és nyugati területein, valamint Erdélyben, a nagyobb városokban és falvakban mindjebben elterjedtek - kézművesek és kereskedők védelmében - a különböző iparos és kereskedő céhek. Tudjuk, hogy az Alföld városai és falvai nagyrészt a török hódoltság alatt elpusztult és csak a XVIII. század elején települt újra. Tehát ekkor a török-lakta vidékeken céhek alakulásáról mg nem beszélhetünk. Az újratelepült városok s falvak rendszeres ellátására, mind több kézművesre, kereskedőre volt szükség, ezért a XIX. század elején az Alföldön is kialakult az iparos és kereskedő réteg és mind több helyen alakultak a nagyobb községekben is ilyen „érdekvédelmi” szervezetek, vagyis céhekbe tömörültek.

Nem tudjuk, hogy Szentandrás-on mikor alakult iparos céh, mert a megyei levéltárban nem akadtunk nyomára, de közvetve említés van hajdani létezéséről. Mielőtt ezzel kapcsolatban tovább mennénk, nézzük meg mennyi volt Szentandrás lakossága a XIX. század fordulóján és hogyan alakult az 1890-es

évekig. Ez a céhek alakulását is feltételezi. A község lakossága az 1700-as évek végén kb. 1200 főt számlált. 1827 évben 3740 fő, 1852 évben 4941 fő, 1890 évben 6735 fő*. A fentiekből kitűnik, hogy a múlt században a község lakossága megfelelő ütemben nőtt, hiszen a század elejétől a század végéig megduplázódott. Azonban találunk olyan nyilvántartást is az 1880-as évekről, amely a lakosság foglalkozás szerinti megoszlását mutatja az alábbiak szerint:

Megnevezés	lakosság száma*	%-os arány
Östermelő	3980	65.0
Iparos	1395	22.8
Kereskedő	187	3.1
Köztisztviselő	67	1.1
Alkalmazott	149	2.4
Napszámos	170	2.8
Nyugdíjas	61	1.0
Házicseléd	75	1.2
Egyéb	36	0.6
Összesen	6120	100.00

A fenti kimutatás Szentandrás lakosságát 1880-as évek második felében 6120 főre teszi, ebből 1395

iparost és 187 kereskedőt számlál. Az iparos és kereskedők számában természetesen a családtagok is benne foglaltatnak, ezért az iparosok és kereskedők számát hattal osztjuk és megkapunk egy megközelítő számot. Tehát Szentandrás-on ebben az időben 232 iparos, valamint 31 kereskedő volt. Ennek ismeretében feltételezhetjük azt, hogy a múlt század közepe táján működött iparos céh Szentandrás-on is, ha nem is hosszú ideig, melyről az alábbi leírás tanúskodik. A régi cé-

felszámolását tette szükségessé. Helyette Ipartársulatok alakultak, amelyek rugalmasabbak voltak szervezetileg, mint a céhek és jobban megfeleltek a kor követelményeinek.

Tehát a céhek 1872 évben országosan is megszűntek és helyette rövidesen ipartársulatok szerveződtek. Szentandrás-on a megszűnést követő években két egymástól független társulat alakult. Alapszabályukat 1876. február 2-i, illetve február 16-i dátummal nyújtották be az illetékes minisztériumhoz. Az egyik ipartársulat az elkészített alapszabályban hivatkozik, hogy a községben fennállott céhek helyébe alakult. Az első bekezdés így szól: „Békés megyében kebeleztet Szt. András községben fennállott céhek helyébe alakult egyesült ipartársulat alapszabályai”. A jóváhagyott alapszabályt aláírta: Bodnár Joákim elnök és Csabai József jegyző.

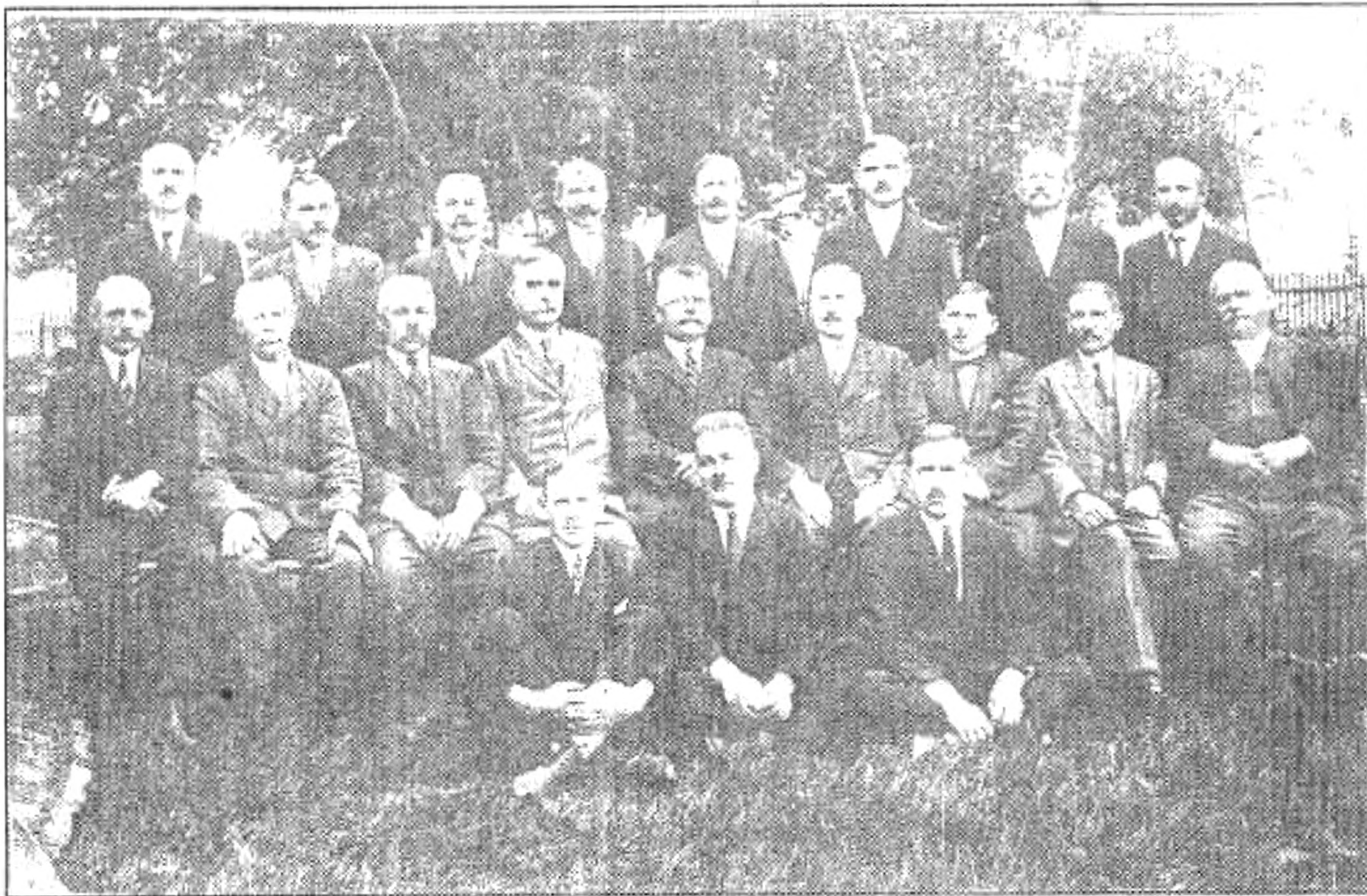
A másik társulat nevében jelöli meg, hogy a Szent András II-ik ipartársulatról van szó. Alapszabályának első bekezdése: „Békés megyében kebeleztet Szent-András községben lakó különböző mester-ségű iparosok II. ipartársulatának alapszabályai”. Ezen alapszabályt Nagy Elek elnök és Kohn Ábrahám jegyző látta el kézjeggyel.

Mindkét alapszabályt az akkori földművelés-ipari- és kereskedelemügyi magyar királyi minisztérium, 1876. június hó 26-án hagyta jóvá. E két társulatnak az eredeti jóváhagyott alapszabályai a Békés megyei Levéltárban található. Sajnos, e két ipartársulatról az alapszabályon kívül semmiféle irat nem maradt. Ugyancsak az ezt megelőző Iparos Céh iratairól, minden levéltári kutatás eredménytelen volt, pedig ahogyan látjuk is, hogy az első ipartársulat alapszabályában hivatkozik a régmúltban fennállott szentandrás-i céhre. Feltehetően e két ipartársulat a megalakulástól (1876 év) számítva több, mint 50 évig működött a legnagyobb egyetértésben. Ezen idő alatt - feltehetően még az első évtizedekben - önálló székházat is építettek, melyben az egyesületi élet zavartalanul folyt egészen az egyesületek betiltásáig: 1949. április 3-ig, amikor a tagság létszáma 149 fő volt.

Végül egy 1925-ben készült fényképet mutatunk be az olvasóknak.

* V.ö. Békés vármegye monográfiája 1936.

(folytatjuk)

Álló sor: Briznák asztalos, Katona Antal gépész, Pálincás János, Bódy Imre asztalos, Juhász Ferenc cipész, Csípai Elek szabó, Légrádi kőműves, Kovács Imre kazánkovács. Ülő sor: (Ismeretlen), Maginyecz György kovács, id. Sinka Pál bognár, Pétery József községi főjegyző, Bagaméri Imre kör elnöke, Bencsik János, K. Kovács Sándor, Sinka Imre szabó, Dorogi László hentes. Elöl: Hali József, Ferenczy Antal molnár, Deák Sándor szabó.

A Gazdajegyző hírei...

Elkészült a Nemzeti Agrárprogram tervezete

Megháromszoroznák a támogatásokat?

Ha minden igaz, a kormány a múlt héten megtárgyalta a nemzeti agrárprogramnak a Földművelésügyi Minisztérium által elkészített tervezetét. A mezőgazdaságban érdekelték általánosan várt program eredeti formájában reménykeltő, de hogy majd a többi tárca, s maga a nagypolitika miként rondít bele, az a jövő kérdése.

A program bevezetője megállapítja, hogy hazánk ásványi erőforrásai szűkösek, viszont a természetiek bőséggel állnak rendelkezésre, így indokolt azok jobb kihasználása. Az agrárpolitikát az egyik legfontosabb ügyként kezeli, márcsak azért is, mert másfél millió kis- és nagygazdaságot érint. Az ágazat jelentőségét növeli, hogy a települések 90 százalékának életében fontos vagy meghatározó az agrárgazdaság. Külön kiemeli, hogy az önkormányzatok közül 1600 kedvezőtlen adottságú térségben működik. Ma már nemcsak a két és fél millió földtulajdonosra való tekintettel a falvakban, hanem a városokban lakóknak is fontos az agrárvállalkozások sikere; hiszen ha másként nem, hát földjük bérleti díja miatt érdekeltté váltak az agrárium sorskérdéseiben. A komplex agrárágazat a GDP 20 százalékát adja, s 25 százalékkal részesedik a pénzintézetek évi hitelkihelyezéseiből, viszont betétállománya csak fele az átlagnak. Ez is az ágazat súlyos forrás- és tőkehiányát bizonyítja. A tervezet szerint ma már mérlegelhető egy holland vagy dán mintájú mezőgazdaság megteremtésének lehetősége, ami által a magyar gazdasági fejlődés súlyponti kérdésévé válhat a mezőgazdaság. Az anyag taglalja a mezőgazdaság jövőbeni szerepét, majd a mozgásterével kapcsolatban megjegyzi: az élelmiszerek iránti kereslet az előttünk álló évtizedekben globálisan növekedni fog, a piacszerzés lehetősége a versenyképességen múlik. Ehhez kitűnőek az adottságaink, jók a genetikai alapok, vannak korszerű ismeretekkel és tapasztalatokkal rendelkező szakemberek. A tervezet sugallta kívánatos cél szerint a

hazai fogyasztásnak meg kell közelítenie a 80-as évek közepének szintjét, s ahhoz megfelelő árualapnak kell rendelkezésre állnia. Ehhez, valamint az exportcélok eléréséhez kívánatosnak tartja a mezőgazdasági termelés évi 3-3,5 százalékos növekedését.

Az agrárkivitelnek nem kisebb célt szab, minthogy érje el a ma még fantasztikusnak tűnő 6-7 milliárd dolláros szintet, amit elsősorban a hozzáadott érték növelésével, a feldolgozottsági szint fokozásával, a magyar termékek márkázásával kíván elérni. Így a magyar agrár-külkereskedelem számottevően javítja majd az ország fizetési mérlegét. Termékpályánkénti differenciált fejlesztést sürget az anyag. Eszerint az extenzív és az intenzív fejlesztés közti választást az adott terület lehetőségei döntenék el. Ösztönözni kívánják az erdősfítést, a biotermelést, a rekreációs célokat. A gabonatermelést továbbra is meghatározónak ítéli az anyag, s arra építve versenyességet kíván nyújtani a sertés- és a baromfitartásnak. Kiemelt fejlesztést sürget a juhászat esetében, s támogatandónak tartja az olajos magvak és a hüvelyesek termelését. Visszafogott fejlesztést tart célszerűnek a tej- és a cukortermelésben, s már a közeli jövőben is kvótabázis megteremtéséről beszél. Ösztönözni javasolja a nagy élőlétszámaigényű kultúrák termelését, s a biotermelés és az ökológiai gazdálkodás előtérbe kerülését.

Össztársadalmi célként tűzi ki a javaslat a természetes környezet megővését, s az agrármélesség jelenlegi szociális és jövedelmi hátrányainak megszüntetését. Az üzemi struktúra elemzésekor különbséget tesz a nem árutermelő és a versenyszférában helytállni kényszerülő mezőgazdaság között. Az előbbi adóztatását egészen más elvek alapján akarja megoldani, mint a másikat. Figyelemre méltó, hogy az üzemek között a családi, a különféle gazdasági társasági, a beszerző és értékesítő szövetkezetek mellett a jövőben is fontos elemként említi meg a hazai agrár-

fejlődés eredményeként létrejött termelő típusú szövetkezeteket is. A célok eléréséhez különböző állami feladatokat sorol a javaslat. Elsőként például szorgalmazza, hogy a kormány képviselője érdemben működtessen szakmai, érdek-képviselői és kormányzati képviselőkkel álló fórumot, amely lehetőséget nyújt a lényeges döntések előkészítésére. Néhány kitétele, az érdekessége okán, szó szerint idézzük:

A sajátos agrár adózási és társadalombiztosítási rendszer a kisegítő gazdaságokra - tekintettel gazdasági, politikai és szociális funkciójukra - a jövőben is csak egyszerűsített szabályozást jelent. A földbérleti díjak adóztatását - vidékfejlesztési céllal - a termőföld szerint illetékes önkormányzat adóbeszedési hatáskörébe kell utalni. Amíg a nemzetközi versenytársaink pozíciójukat igen jelentős állami (és fogyasztói) támogatásokkal erősítik, addig - lehetőségeink maximális kihasználásáig - ezzel az eszközzel nekünk is élnünk kell. Figyelembe véve, hogy az elkövetkező, az EU-csatlakozásig terjedő időszak első felében az agrárgazdaságra halmozott terhek hárulnak, a támogatottságban jelentős növekedést indokolt elérni. Mindezek miatt az agrárgazdaság összes támogatását - legalább 3 évig - a nemzetgazdasági GDP 3 százalékában, míg a későbbi időszakban annak 2 százalékában indokolt előirányozni.

A tervezet célul tűzi ki, hogy a támogatások minél nagyobb hányada közvetlenül a termelőkhez vagy az azokat támogató integráló, innovációs szervezetekhez kerüljön. Az egyszerre átmeneti intézkedést és felzárkózást szolgáló előttünk álló évtizedre a következő céloknak kívánnak elsőbbséget adni:

- a termelési színvonal kiemelése a mélypontról, a termelő és biológiai alapok megerősítése;
- a fejlesztések, a forgótőke-feltöltés támogatása;
- a piacra jutás WTO-konform elősegítése;

- a termelési, a piaci és a kooperációs készségek fejlesztése;

- az agrárvidék programszerű felzárkóztatása;

- belföldi keresletet is növelő élelmiszer-segélyezés.

A program végrehajtásának garanciája a javaslat szerint az, hogy az a magyar társadalom és benne az agrártársadalom konszenzusára, illetve a meghatározó politikai erők egyetértésére épül. A program tartalmával összhangban álló törvényhozási és végrehajtási garanciákra van szükség, amelyek a következők:

- A program megvalósításához szükséges intézmények, jogelvék és szabályok működtetéséhez és érvényesítéséhez törvényesomagoth kell alkotni. Ezek közül első a nyugati nemzetközi gyakorlatnak megfelelő agrár-vagy mezőgazdasági törvény kidolgozása. A piac- és a vállalkozói gazdaság elvein nyugvó mezőgazdaság ugyanis a fejlődéshez, az EU-csatlakozás előkészítéséhez, a modernizációhoz nem nélkülözheti a programmal összhangban lévő gazdasági törvényi alapokat. Az agrártörvénynek hosszabb távon kell garantálnia a nélkülözhetetlen jogi garanciákat.

- A magyar gazdaság éves költségvetési periodikusságából a mezőgazdaság hosszabb termelési ciklusai miatt, legalábbis az agrár-szabályozást illetően, ki kell törni. Ezért a program teljesíthetősége érdekében az agrárgazdaság költségvetési kapcsolatait több évre stabilizálni kell, amelynek alapját a mezőgazdasági törvény rakja le.

- A kormány nevében a földművelésügyi miniszter évente számoljon be a parlamentben az agrárgazdaság állapotáról, az agrárprogram megvalósulásáról.

Dióhéjban ennyit a programtervezetről. Ha az agrárium szereplői ennek alapján arra a következtetésre jutnak, hogy a politika talán mégis felismert valamit az agrár-ágazat jelentőségéből, érthető. Ha pedig azt mondják, majd meglátjuk, mi valósul meg ebből, az még inkább az.

(A fenti cikk a Számadás 1997. februári számában jelent meg.)

Gazdák demonstrációja

- beszélgetés Mészáros Lászlóval -

Hirtelen jött melegedéssel, jóidővel köszöntött ránk az idei tavasz. Kellemesen simogatnak a Nap lágy sugarai, s bár igazán nincs nagy meleg, mégis kellemesnek érezzük a friss tavaszi szellő fuvatát. Hőérzetünket persze befolyásolják a környező „világ” történései is, s olykor olykor már forrónak érezzük ezt a langymeleget is. Különösen így érezhetnek azok a mezőgazdasági termelők, akik az ország több száz pontján - így környékünkön is - gépeikkel az utakra vonultak. Talán nem véletlenül. Jól befűtöttek nekik. A demonstráció okairól, a további kilátásokról beszélgettem el az egyik szervezővel, a Magyar Gazdakörök Országos Szövetsége (MAGOSZ) megyei elnökségi tagjával, Mészáros Lászlóval.

- Milyen konkrét okai voltak a demonstrációnak?

- Azt hiszem, azzal minden vidéki ember tisztában van, hogy milyen helyzetben van ma Magyarországon a mezőgazdaság. Az idei év elejétől, 1997. január 1-től pedig a kormány ezt a helyzetet még to-

vább rontotta az Országgyűléssel meg gondolatlanul meghozott rossztörvényekkel. Ezek a jogszabályok szinte lehetetlen helyzetbe hozzák a kistermelőket, vagy másnéven őstermelőket. Olyan terheket rak a nyakukba, amelyeket képtelenek elviselni. Csak példaként: őstermelői igazolvány beszerzés, számlagyűjtés, könyvelés, íróasztal mellett meghatározott jövedelmezőség, egészségügyi hozzájárulás (jövedelemtől függetlenül) stb., stb. Ha az okokat most végig sorolnám, kevés lenne a lap terjedelme. A demonstrációra persze ennek ellenére nem került volna sor, ha a kormány időben és megfelelő hangnemben kezd el tárgyalni a gazdákkal. Sajnos ez nem történt meg ilyen formában, sőt eléggé provokatívan nyilatkoztak felelőseink.

- Megtörtént tehát az első demonstráció országosan február 24-étől. Ezután komolyabb tárgyalások kezdődtek, amelynek tudtommal már eredményei is voltak. Mondana erről néhány szót?

- Az országos demonstráció kezdetétől kezdve már valóban más hangnemben zajlottak - és itt már ez is nagy eredmény, hogy zajlottak - a tárgyalások. Február 28-ára már igazán komoly javaslatokat, ajánlatokat tett a kormány, amelyeket Kis-kőrösön a megalakult új szervezet, a METÉSZ elfogadott, de néhány olyan lényeges kérdés még nyitva maradt, aminek a tárgyalását feltétlenül fontosnak tartottuk. Ezért kezdeményeztük a további tárgyalásokat. Erre kapott meghívást a kormány Kis-kőrösre, március 4-re, keddre. Erre nem volt ugyan hajlandó, de meghívta az érdekvédelmi szervezeteket Budapestre, szerdára. Ehhez csatlakozott a miniszterelnök úr is, s délutánra ő is meghívta képviselőinket.

- Ez utóbbi találkozó nem valósult meg, miért?

- Délelőtt az államtitkári szintű tárgyalásokon a kormány teljesen merev álláspontot vett fel. Az általa addig leírtakat volt csak hajlandó elfogadni. Azokat a nyitott kérdéseket pedig, melyekről a gazdák szerettek volna

tárgyalni - apróságokról van szó - mereven elutasította. Ezek után a gazdák képviselői már csak azért, hogy arcvizitet tegyenek, nem mentek el a miniszterelnök úrhoz.

- Ezért lesz az újabb, immár négy napos demonstráció március 10-től?

- Igen. Vagyis azért, mert a MAGOSZ már több, mint egy hónappal ezelőtt bejelentette, amennyiben március 5-ig nem születik megállapodás, akkor 10-étől kerül sor a felpályás út-lezárásra.

- Hány helyen lesz megyénkben ilyen esemény, lehetséges-e a felfüggesztése?

- Békés megyében az utakon 16 helyen várható a tiltakozás. Természetesen nem öncéllal. Amennyiben a kormány hajlandó a tárgyalások folytatására, vagy a tényleges megegyezésre, akkor természetesen felfüggeszthető, sőt befejezhető idő előtt, akár 1 nap után is.

- Köszönöm a beszélgetést!

-mi-

Mit várnak el a gazdakörök az Országgyűléstől és a Kormánytól

Vidéken él a magyar lakosság 80%-a, és ezer szállal kötődik a mezőgazdasághoz, az élelmiszeriparhoz. A mezőgazdaság ma is - mint egykor - a magyar gazdaság motorja és húzóágazata lehet, de ehhez az agrárpolitika gyökeres fordulatára van szükség, mivel ma, a már lepusztított mezőgazdaságban a gazdák magukat sem tudják eltartani, tartalékaikat felélték, egyes ágazatokban csak veszteséggel tudnak termelni. A magyar mezőgazdaságban kialakult országos válság miatt kezdtük el demonstrációinkat. Hangsúlyozzuk, hogy nem egyes régiók vagy egyes ágazatok gondjairól van szó, hanem az egész magyar mezőgazdaság és élelmiszeripar ellehetetlenítéséről. A válságból való kilábalás érdekében a következőket követeljük a kormánytól:

1. Következetes, előremutató agrárpolitikát, amely biztosítja a gazdálkodók tisztas jövedelmét!

2. A magyar föld csak magyar állampolgárságú természetes személyek tulajdonában lehessen. Követeljük a földtulajdon rendezésének ez év végéig való befejezését!

3. Az agrárágazatot és a kisvállalkozásokat élénkítő hitelgaranciákat és kedvező kamatozású, hosszabb távú hitelek, emberközeli, helyi kontroll alatt álló, szolgáló bankhálózatot, gazdabankot!

4. Az agrártámogatás rendszerének azonnali átalakítását, hatékony, szektorsemleges támogatási rendszer kialakítását!

5. Az exporttámogatások hosszabb távra történő meghirdetését! Ne csak a kereskedelmi szervezetek kapjanak exporttámogatást, a termelőket is tegyék érdekeltté az exportban!

6. Tegyék hatékonyá az agrárrendtartást, határozzák meg az irányárakat és a termelési kvótákat, vezessenek be védőárakat, amelyek a termelők szerény, 8-10%-os hasznát is tartalmazzák!

7. A belső agrárpiacon vámokkal és más hasonló hatású intézkedésekkel védelmezzék!

8. A mezőgazdaság jövedelemviszonyaihoz igazodó, árnys közteherviselést!

9. Az érték alatt elherdált mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalatok privatizációjának felülvizsgálatát!

10. Az agrárpiacon szabályozási hiányosságai miatt kárt szenvedtek kártalanítását (mint ahogyan a bankokat is konszolidálták)!

11. A nemzeti agrárprogramnak széles társadalmi egyetértéssel való megalkotásáig nem lehet újabb terheket rakni a me-

zőgazdaságra. Ezért az új terheket előíró törvények végrehajtását fel kell függeszteni!

12. Meg kell teremteni a vagyon- és közbiztonságot a mezőgazdaságban és a magyar vidéken.

Ma a mezőgazdaságban katasztrófa helyzet van, ezért fogjon össze az egész társadalom a károk elhárítására, a gazdák, a családok és a nemzet érdekében. **Meggyőződésünk, hogy az egész magyar gazdaság növekedése csak az agrárágazat helyzetének javításával valósítható meg, ezért az egész társadalom érdekében határozottan és keményen fogunk küzdeni mindaddig, amíg követeléseink valóra válnak.**

Kecskemét, 1997. március 3.

Magyarországi Gazdakörök
Országos Szövetsége

Az ipartestület hírei

Az Ipartestület értesíti és kéri azokat a Kézműves Kamarához tartozó vállalkozókat, akiknek regisztrálási- és tagdíj hátraléka van 1995-1996. évre, azt ügyfélfogadási időpontban rendezheti. Így elkerülhetik az önkormányzaton keresztüli végső szankciót, a vállalkozói igazolvány bevonását.

A Kézműves Kamarának nem a vállalkozás megszüntetés a célja, hanem testületünkkel közösen elősegíteni azok működését. Kérjük, szíveskedjen elmaradását rendezni, ezzel elősegítve a Kamara munkáját, hogy támogathassa az Önök tevékenységét.

Ipartestületi iroda nyitvatartás:
kedden és pénteken 17 órától 19 óráig.

Ipartestületi Elnökség

Az Ipartestület nyitott a mezőgazdasági őstermelők előtt is. Kérjük, forduljon bizalommal hozzánk ügyfélfogadási időpontban, bármilyen ezzel kapcsolatos információért.

Iroda nyitvatartás: kedden és
pénteken 17 órától 19 óráig.
Telefon: 312-388

Tájékoztatjuk tagjainkat, hogy 1997. márciusától Ipartestületünk előfizeti - a tagdíjat rendszeresen fizetőknek - a Szentandrás Híradó újságot, melyet házhoz visznek. Így igyekszünk tagjainkat tájékoztatni minden vállalkozókat érintő témáról, illetve testületünk munkájáról.

Ipartestület Elnöksége

AJÁNLJUK MAGUNKAT!

Tavaszi árpa, zab, hibridkukorica, napraforgó, fénymag, lucerna, borsó vetőmagok széles fajtaválasztékban. Étkezési és madáreleség napraforgó, fénymag termeltetésre szerződés-kötési lehetőség!

MEZŐMAG GMK Vetőmagüzem
Szarvas,

Kákai major, Szentesi út 5-ös km-kő.
Tel./fax: 66/312-376, 30/455-364

Az Agrárkamara Közhasznú Társasága továbbra is folytatja kukorica és napraforgó vetőmagok, valamint különféle összetételű műtrágyák forgalmazását helyszíni szaktanácsadással egybekötve. Folyamatosan lehetőséget biztosítunk a termelők részére termékértékesítési szerződések megkötésére kedvező előfinanszírozás mellett.

Érdeklődni lehet fogadóórákon:
kedd 8-12 óra, szerda 8-12 óra.

MEGHÍVÓ

A Békésszentandrás Nyugdíjasok Érdekvédelmi Szervezete 1997. március 22-én 19 órai kezdettel jótékonysági bált rendez a Község Művelődési Házában.

A rendezvény bevételét a Hunyadi János Általános Iskola és a Vértessy Táncsoport támogatására kívánjuk felajánlani. Szeretnénk minél több résztvevőt és támogatót megnyerni e nemes cél érdekében. Műsor: élőzene, tombola, büfé és harapnivaló várja a megjelenteket. Belépődíj: 200 Ft/fő.

Felülfizetéseket, büféhez és tombolához hozzájárulásokat, tombolatárgyakat szívesen elfogadjunk!

Mindenkit szeretettel várunk!

A rendezvény védnöke Sinka József polgármester. Belépőjegyet és bővebb felvilágosítást a szervezők adnak. Hozzájárulásokat a Könyvtárba lehet leadni.

Rendezőség

Új Életforma Klub

Egészséges Ön? Meddig szeretne még az lenni? Az egészség az ember legfőbb kincsei közé tartozik. A legtöbb ember vágyai és álmái között ott van a hosszú és betegségmentes élet. Mégis sokan már csak akkor kezdenek el igazán törődni az egészségükkel, amikor az már végérvényesen kicsúszott a kezeik közül. Megdöbbenő azonban az a felismerés, hogy a legtöbb esetben saját magunknak szerezük a betegséget, hisz jelentős részük elkerülhető lenne egészséges életmóddal (pl. a szív és érrendszeri betegségek nagy része, daganatos betegségek, depresszió és egyéb lelki betegségek...) **Ön a barátja vagy pedig az ellensége saját magának?**

A válasz azon múlik, hogy Ön rombolja vagy pedig ápolja az egészségét. Szeretnénk Önnek segítséget nyújtani a betegségek megelőzésében és a mindennapi élet problémáinak legyőzésében. Nem nagy dolgokat mondunk Önöknek és nem mindent felforgató életmódváltozást indítványozunk. Az élet mindennapi, apró dolgai összességükben hatalmas következményekkel bírnak és mi innen indulunk ki.

Az új életforma klub előadásai és az előadások témái:

1. „Győzelem a stressz felett”

A tartós stressz szív- és érrendszeri problémákért, a

depresszióért és még sok más betegség kialakulásáért és elhatalmasodásáért tehető felelőssé. Hogyan kerekedhetek felül a stresszhelyzetem? Úrrá lehetek az életkörülményeimem, vagy pedig azok óhatatlanul uralkodnak rajtam? Ezen a tanfolyamon szeretnénk Önöknek segíteni a tartós stressz kialakulásának megelőzésében.

Az első előadás időpontja: 1997. április 3. 16.00 óra. Az előadások minden további kedden és csütörtökön 16.00 órákor lesznek.

Helyszín: Nyugdíjas Klub, Mozgáskorlátozottak Szervezete, Békésszentandrás, István király u. 38.

Jelentkezés: Demcsák Andrásné klubvezetőnél.

2. „Lélegezz Szabadon” dohányzásleszoktató tanfolyam

Kiszámolta már, hogy mennyibe kerül Önnek a dohányzás? A csökkent teljesítőképességet, a dohányzásból származó betegségek költségeit nem számítva is egy átlagdohányos több, mint 50.000 Ft-ot (1 doboz/nap) költ évente a dohányzásra. Ha viszont leszokik a dohányzásról, az anyagi nyereségen túl már az első évben 50%-kal csökken a tüdőrák és a szívbetegségek kockázata. Ezen a nemzetközileg jól bevált tanfolyamon szeretnénk Önöknek egy biztos utat mutatni a leszokáshoz. Ön is csatlakozhat ahhoz a több, mint 20 millió emberhez,

akik e program alapján ismét tisztán lélegeznek. A tanfolyam időpontjáról időben tájékoztatjuk Önöket.

3. „Hogyan főzzünk egészségesen, de mégis finoman?” - főzőtanfolyam.

Az egészséges, de mégis ízletes főzés alapjait sajátíthatják el ezen a tanfolyamon. A tanfolyam időpontjáról időben tájékoztatjuk Önöket.

4. „Új életforma elvei és gyakorlati bemutatása” - tanfolyam.

Betegségeink nagy része lelki eredetű és így nem elég pusztán a testi tüneteket gyógyítani. Ezen a tanfolyamon megismerheti, hogy milyen kölcsönhatás van a test és a

lélek között. Milyen hatása van a gondolkodásmódnak az egészségünkre és életünkre? Lelki tanácsadás és fontos egészségügyi alapelvek bemutatása képezik az alapját ennek a tanfolyamnak. A tanfolyam időpontjáról időben tájékoztatjuk Önöket.

A tanfolyamok folytatógosak, egymás után következnek.

Szervezők: Az Országos Dohányfüstmentes Egyesület Békés megyei képviselőtársaságának és a H. N. Adventista Egyház egészségügyi osztályának a munkatársai tartják a tanfolyamokat. Kurzuszvezető: Marik András. Az előadások ingyenesek.

Cserkészlet lányoknak, fiúknak

Ma igen sok elégedetlenséggel találkozunk mindennapi életünk folyamán. Sokan elégedetlenek az ifjúság viselkedésével. A gazdasági visszasságok, önkényességek is gondolkodásra késztetnek.

Mit tegyünk, amikor a környezetünkben élő gyermekek alig láthatnak követésre méltó példát? Ne várjuk meg, míg gyermekeinket is magá-

val ragadja az ár! Ezért mi várjuk azokat a 8 évtől idősebb lányokat és fiúkat soraink közé, akik az iskolai tanulás mellett többet is szeretnének tudni a természetről, az egészséges életmódról. Lehetőséget biztosítunk a tartalmas szabadidő eltöltésére rendes baráti körben. Mi a magyar cserkészszövetség tagjai törekszünk az igazmondás mellett híven teljesíteni kötelességünket, melyekkel Istennek, hazának és embertársainknak tartozunk.

A cserkész összejöveteleket minden pénteken du. 1/2 4-1/2 5 óráig tartjuk az Általános Iskola technika termében.

A békésszentandrás 542. sz. Szt. András cserkészcsapat vezetősége

**HIRDESSEN
LAPUNKBAN!**

ÖNKORMÁNYZATI

Költségvetés 1997.

Hosszú előkészítés után, február 24-én megszületett az önkormányzat 1997. évi költségvetése. A költségvetési rendelet 214.869 eFt bevétellel és kiadással számol, összetételét az alábbi táblázat mutatja:

A bevételi táblázatból látható,

folyamán elkezdődik. A költségvetés 15,1 MFt pénzeszköz átadással számol. Ebből:

- társadalmi szervezetek támogatás 2 MFt, a pályázatok alapján a képviselő-testület március hónapban dönt a felosztásáról

bevétele a teljes éves bevétel csupán 6%-a.

A tavalyi évben a dolgozói létszám 174 fő volt, 1997-ben az induló létszám 157 fő, további ésszerű létszámcsoökkentéssel számolunk. A dologi kiadások tervezett mértéke csak a legszükségesebb működést biztosító kiadásokra lesz elegendő. Fontos megemlíteni, hogy a hitelállomány az előző évben 71,8 MFt-ról 42,4 MFt-ra csökkent.

Ez évben a hitel kamatok csökkentek, és további csökkenés is várható.

Az 1998 és 1999 évekre készített gördülő költségvetés szerint amennyiben az idei költségvetés végrehajtása terv szerint megtörténik, nem kell az elkövetkező években forráshiánnyal számolni és újra normális körülmények között dolgozhatunk.

Sinka József
polgármester

Bevétel:

Intézményi működési	31,7 MFt	14,7%
Sajátos önkormányzati	51,9 MFt	24,2%
Felhalmozási és tőkejellegű	17,0 MFt	7,9%
Állami támogatás	86,6 MFt	40,3%
Forráshiány (terv. bevétel)	27,6 MFt	12,8%
Összesen:	214,8 MFt	100%

Kiadás:

Személyi juttatás, bruttó	80,9 MFt	37,5%
Munkáltatói terhelő járulékok	38,6 MFt	18%
Dologi kiadás	43,0 MFt	20%
Felhalmozási kiadás	9,1 MFt	4,2%
Pénzeszköz átadás és társadalom szoc.pol. juttatás	15,2 MFt	7%
Hitelek, kamatok	28,0 MFt	13%
Összesen:	214,8 MFt	100%

hogy az állami támogatás a bevételi források alig több, mint 50%-át teszik ki. Sajnos a forráshiány jelentős, a teljes bevétel 12,8%-a. 8%-os 17 MFt-os vagyonszerzésből származó bevétellel is számolunk. A kiadások több, mint a fele (55,5%) a bér és járulékoknak költsége. Ez tartalmazza az új bértáblák 100%-os bevezetését is. A hitelek és kamatok kiadása még mindig jelentős (13%), de lényegesen jobb az 1996. évnél. Ami közvetlenül a lakosságot érinti, 9,1 MFt felhalmozási kiadás szerepel a költségvetésben, ebből: a diákotthon felújítása: 2,1 MFt, lakástámogatási kölcsön: 1 MFt, számítógépek fejlesztése: 0,5 MFt, útfelújításra: 5,5 MFt.

Folyamatban van a Vízekezelőmű építése, a beruházási ütemterv szerint május hónapban már jó minőségű vizet ihatunk. Folyamatban van a szilárdhulladék lerakó befejezése (új szeméttelép), fontos feleadat a szeméthyűtés megszervezése 3 hónapon belül. Reményeink szerint rövidesen befejeződik a közbeszerzési eljárás a jelenlegi szeméttelép és a tő rekultivációjára. A minisztérium tájékoztatása szerint a munka a nyár

- orvosi ügyelet feladataira: 1 MFt

- polgárvédelmi feladatokra: 0,15 MFt

- szociálpolitikai juttatásokra: 12 MFt

ebből: munkanélküliek támogatása (85 fő): 2,2 MFt, rendszeres szoc. segély (19 fő): 2,1 MFt.

- rendszeres nevelési segély: 1,2 MFt

- ápolási díj (12 fő): 1,1 MFt

- fűtés, fűtőkorszerűsítési támogatása: 5 MFt

- temetési segély, közgyógyellátás, szoc. kölcsön: 0,4 MFt.

A gyermeknevelési támogatás és a mozgáskorlátozottak támogatása igénylés alapján az állami költségvetésből kerül leutalásra. Látható, hogy a költségvetés végrehajtása a betervezett forráshiány miatt időarányosan nem ütemezhető. Pályázunk a forráshiány elnyerésére, addig is a pénzügyi egyensúly javítására további racionalizálásra lesz szükség. A testület a helyi adók mértékét nem változtatta az év elejétől, egyedül a gépjármű súlyadó 100 Ft/100 kg-al történő emelését realizálja, a többlet bevétel az utak javítására nyújt többlet fedezetet. A helyi adó

Aki szereti lakóhelyünket, Békésszentandrás, s elgondolkodik azon, milyen emberek élnek és éltek itt, rádöbben arra, hogy sok jeles ember nevelkedett ebben a kicsi, de csodálatosan szép községben. A szorgalom, a tudás és a kultúra kellett társuljon a becsülettel, hogy kiváló gazdák, szakmunkások, pedagógusok, lelkesek, művészek, sikeres sportolók kerüljenek ki a lakosság sorából. Gazdagabb lett általuk a világ. Kiválóságukhoz nemes célkitűzés vezette el őket. Minden ember egy csodálatos - másoktól eltérő - világ. Mindenki van olyan tulajdonság, ami másban nincs meg, valamiben tehát mindenki a legtehetségesebb. Ezt a tehetséget az egyénnek föl kell fedezni magában, és ha ez jó tulajdonság - még fáradság árán is - fejlesztenie kell.

Gyerekek! Itt az alkalom, bizonyítsunk!

KI MIT TUD?

Rendezzünk egy jó mulatságot a magunk és társaink szórakoztatására!

Lehet, hogy nem vagyunk vagyonosak, de lelkieken, szellemi tudásban és testi erőben gazdagok vagyunk. Mutatkozzunk be, és tegyük egymást minél gazdagabbá! Érezze meg minden szereplő és a felkészülésben közreműködő, hogy tett valami értékeset Békésszentandrás kultúrájáért. Senki ne távozzék

KI MIT TUD *

Felhívás!

zék üres kézzel! Jutalmazunk meg mindenkit valamilyen emléktárggyal!

Óvodás kortól 24 éves korig, készülhetsz egyéni és csoportos fellépésre.

Bemutakozhatsz: ének, zene, tánc, torna, vers, próza és egyéb műfajú fellépéssel.

Az előkészületek színhelye a volt Greksza féle iskola tanterme. A tervek szerint jelentkezni is itt lehet áprilisban minden szombat délután 4-től 5 óráig, vasárnap 11-től délig. Előzetes meghallgatás: május 3., 4., 5. és 6. Ekkor a szereplőkből alakítunk bíráló bizottságot, amely bizottság a május 19-én (Pünkösdi hétfő) megrendezésre kerülő

KI MIT TUD?

ünnepi műsorán való fellépésre javasolja a legsikeresebb szereplőket. Az előzetes meghallgatások nyilvánosak lesznek. A fent jelzett terem bármikor rendelkezésünkre áll, ahol tanulni, gyakorolni lehet. Aki bármiben segítséget kér, nem marad jótanács nélkül.

Meghívtuk Kishegyes ifjúságát is a vetélkedőre. Műsoridőnkben negyven percet bocsássunk rendelkezésükre!

Készüljünk abban a szellemben, ami Petőfi két verssorából meríthető!

„Sors nyíss nekem tért, hadd tehessek

Az emberiségért valamit!”

Csikós György

HÍREK

Épül a víztisztító!!

A Békésszentandrasi Önkormányzat 1994-ben kezdte meg a vízminőség javító programját, mely a súlyos anyagi gondok miatt 1995-ben félbe maradt. Az anyagi problémák elhárulásával ez év májusára végre tiszta vizet ihat Békésszentandrás lakossága.

A program keretén belül májusra készül el egy korszerű 1500 m³/nap kapacitású, minden európai szabványt kielégítő víztisztító-telep, mely az igen szigorú WHO szabványnak megfelelő minőségű vizet fog szolgáltatni. A víztisztító technológiát a világszerte elismert Culligan cég tervezte és kivitelezte. A víztisztító üzembe helyezését kö-

vető néhány hétig még vízminőség ingadozás várható, aminek oka a berendezés pontos beszabályozásának időigényessége, illetve a közben megkezdett szakaszos csőhálózat tisztítás. A hálózati szakaszok tisztítása főként az éjszakai órákban fog lezajlani, ezért vízhiányra vagy korlátozásra nem kell számítani. A tisztított víz íze a jelenlegitől nagymértékben el fog térni, ezért az kezdetben a lakosoknak nagyon furesa lesz, hisz a jelenlegi évtizedek óta isszuk már. A végleges tisztulási állapot a víztisztító beüzemelését követő egy hónapon belül fog beállni. A víz hőmérséklete a jelenlegitől nem fog eltérni, te-

hát a vízmelegítőket, bojlereket nem kell nagyobb hőfokra állítani, ellenben mindenkinek javasoljuk, hogy a vízmelegítőjét saját érdekében tisztítsa ki.

A víz tisztítása igen költséges eljárással valósítható csak meg, ezért a víz díja sajnos a víztisztító beüzemelésével emelkedni fog, ám ez nem fog jelentősen eltérni a más vízművek által átlagosan megállapított vízdíjtól. Itt jegyezzük meg, hogy más vízművektől eltérően a Békésszentandrasi Önkormányzat január 1-jével nem emelte a vízdíját, így az kb. 25-35%-kal alacsonyabb az átlagos díjaknál. Tájékoztatásul ezúton közöljük a kör-

nyékbéli települések vízdíjainak táblázatát. Megjegyezzük még, hogy a Víz- és Csatornaművek Országos Szakmai Szövetségének tájékoztatása szerint jelenleg Magyarországon 1200 településen magasabb a víz díja 130 Ft + ÁFA-nál (145 Ft).

* A víz díja március 1-jével emelkedett

** A szolgáltatott víz minőségét az ANTSZ közegészségügyileg nem megfelelőnek minősítette

Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzatának

Víz- és Csatornamű Fenn-tartó Intézménye

A HUNGAROTEL Rt. hírei

A 68-as primer körzet előfizetői igényeinek kielégítése megtörtént, de a 66-os góckörzetben még több tízezer leendő ügyfél vár telefonvonalra.

A hosszú előkészítő, piackutató munka eredményeként a nyár folyamán elkészül a nagyközség telefon hálózatának bővítése és szeptember elején megtörténik a fogyasztók rendszerbe kapcsolása, ez derül ki a HUNGAROTEL Rt. által megküldött beruházási ütemtervből. A tervezési munkák megkezdéséig azonban a telefonszámok még egy utolsó

reklámkampányt indít annak érdekében, hogy valós adatokhoz jussanak az előfizetők számát illetően, mert csak így biztosítható minőségi eredmény a tervezés és a kivitelezés terén. Ez azt jelenti, hogy március végéig továbbra is biztosítják az előszerződéses megkötésének lehetőségét. Ilyen jellegű igényeik, valamint felmerülő kérdéseik esetén forduljanak a Hungarotel Távközlési Rt. ügyfélszolgálatához, a 444-100-as telefonon. Előfizetői szerződések a Polgármesteri Hivatal műszaki osztályán még korlátozott példányszámban átvehetők.

Tóth András

Felhívás

Tájékoztatjuk Békésszentandrás lakosságát, hogy a fogászati ellátást február 26-tól Szarvason a Gémes Fogászati Laboratórium mellett működő Fogszakorvosi rendelőben, Somogyi B. u. 28. sz. alatt Dr. Gyenes András fog- és szájbetegségek szakorvosa látja el, hétfő, szerda délelőtt, kedd, csütörtök délután, pénteken páros héten délelőtt - páratlan héten délután. A rendelő megközelíthető a Deák F. utcáról a negyedik sarok jobbra.

Polgármesteri Hivatal

Felhívás!

A Polgármesteri Hivatal értesíti a lakosságot és az érintetteket, hogy a súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési kedvezményeit:

- gépkocsi szerzési támogatás,
- gépkocsi átalakítási támogatás,
- közlekedési támogatás,
- parkolási engedély,

1997. április 30-ig igényelhetik a Polgármesteri Hivatal Iktató Irodájában.

[A kérelemhez mellékelni kell a családban élők jövedelemigazolásait, I. fokú orvosi szakvéleményt (csak azoknak, akiknek az 1996-os szakvéleményük nem végleges, vagy nem volt), munkahelyi igazolást, kiskorú gyermekek személyi lapját, szerzési támogatáshoz vezetői engedélyt (saját, illetve a házastársét, élettársét)].

Meghívó

Tisztelettel meghívjuk Önt a Békésszentandrás és térsége földgázprogram keretében megépült Békésszentandrasi gázátadó állomás és gázelosztóvezeték hálózat átadására és az ünnepélyes gázlánggyújtásra.

A gázlánggyújtás időpontja: 1997. március 20-án 11 óra.

Az ünnepség helye: Általános Iskola udvarán, Békésszentandrás, Szt. László u. 23-25.

Fabó István alpolgármester
ügyvezető
Csonki András ügyvezető

A gáz fűtőértékének januári átlaga:
33,9 MJ/m³

Üdvözlét Krasznahorkáról

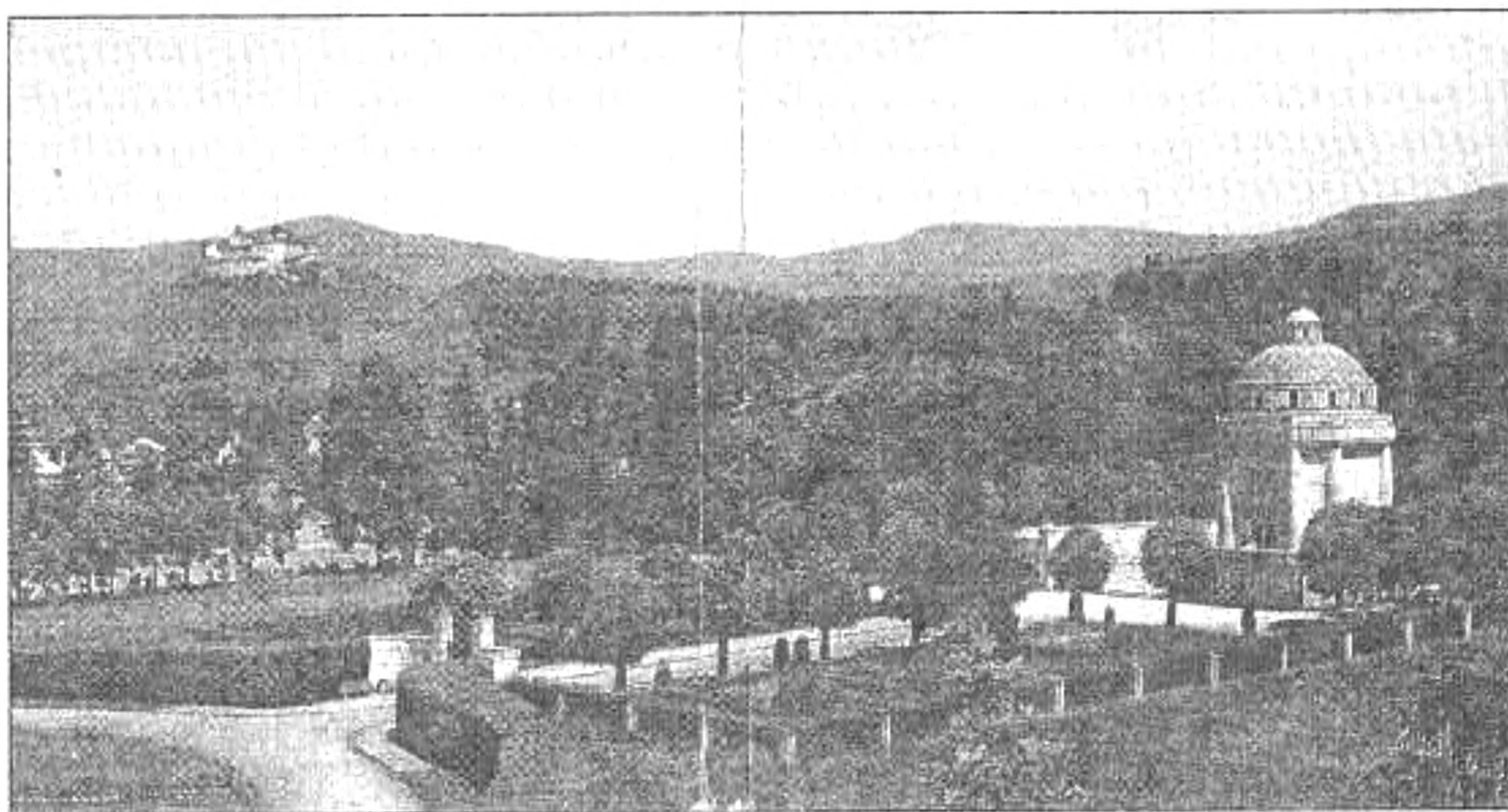
„Patrial memoria dulcis” - olvashatjuk Liviusnál, vagyis a haza emlékezete édes. Merengjünk most mi is egy kicsit a régi időkön, aztán pedig néhány gondolat a máról is szóljon. „Gyönyörű erdőcske” - így fordította Mikszáth Kálmán magyarra Krasznahorka nevét. Rozsnyótól 6 km-re keletre, a Cseremosnya völgye fölött, kúp alakú, kopasz kőszirten emelkedik kecses tornyaival, széles, magas falaival a kuruc háborúk dalaiban is sokszor megénekelt Krasznahorka büszke vára. Romantikus képzeletünkben így él az igazi vár képe. Amint közeledünk Krasznahorkához, szinte azt érezzük, hogy a hajdan volt gyermeki elképzeléseink elevenednek meg, ráadásul egy alföldi ember ezt duplán éli át. Túlzás nélkül mondhatom, a Kárpát-medence legszebb épen megmaradt, hegytetőn épült középkori vára ez, korhű berendezésével együtt. Árva várát a félelmetes sasfészek jelzővel illetném. A történelmi Magyarország szebbnél szebb várakkal büszkélkedhetett - a „földi paradicsom” nevet külföldi követek adták Visegrádnak Mátyás korában. Sajnos ezeket a századok viharai bús dűledékekké tették, csak a nagyszerű várhelyekben gyönyörködhetünk, melyekre az omladozó falak, az egykori bástyák maradványai hívják föl a figyel-

münket út közben. Krasznahorka a XIV. század legelején a Kassa-Rozsnyó útvonal és a Gölnic-völgyi bányavárosok védelmére épült a közel 500 m magaságú hegytetőn. Mögötte a Gömör-Szepesi-érchegység vonulata húzódik. Fölkapaszkodva a 800 m magas Dénesi-hágóra, páratlan látványban van részünk. Előtünk lent Krasznahorka - felülnézetből! - mögöttünk a stósi erdő, jobbról az 1322 méteres fenséges Aranyasztal, az Érchegység legmagasabb csúcsa uralja a tájat. Egy sugárzó nyári délutánban nekem tényleg aranylott!

A vár alatti tágas réten parkolót alakítottak ki, az időnkénti zsúfoltságot el

másfél órás vársétára. Az utóbbi 300 évben a csíkszentmihályi Andrássyaké volt a vár, 1906 óta vármúzeum. Láthatunk itt bivalybőrből készült vödröket, páncélokat, díszes bútorokat, hangszereket, kályhákat, családi arcképeket. A tanácsteremben a XVII. században Gömör vármegye urai tartottak megyegyűléseket, majd 50 évig. A kuruc háborúk idején itt lakott a nagyságos fejedelem. A vártemplom bejárata előtt mindig nagy az izgalom. Itt látható egy üvegkoporsóban Serédy Zsófia mumifikálódott teteme. Történetéről bővebben A lőcsei fehér asszonyban olvashatunk. A másik látnivaló a kassai országút mellett a 20 m ma-

vesebb felesége és a maga számára hófehér márványból. 17 évig dolgozott rajta 20.000 ember). Ezt Andrássy Dénes építtette felesége halálakor kettőjüknek 1903-ban, egymillió aranykoronáért. Legértékesebb a Szt. Franciskát ábrázoló kép, ezt velencei mesterek készítették márványmozsaikból. Dénes gróftól szülei kitagadták, mikor a polgári származású Hablavetz Franciskát feleségül vette. Évekig éltek külföldön. De amint az a mesékben is lenni szokott, a zord atya élete alkonyán megbékült a sorssal - a másik fiát elvesztette. Dénesnek megbocsájtotta a meszalianst, hazahívta őket és boldogan éltek, amíg meg nem haltak. Fran-

Andrássy-mauzóleum

kell viselni még a büfénél is. A meredek úton felgyalogolva, ha szerencsénk van, még magyar nyelvű idegenvezetőt is kifoghatunk a

gas Andrássy-mauzóleum, a „magyar Tadzs Mahal”. (Az eredeti Tadzs Mahalt Dzsehál szultán emeltette az indiai Agrában, legked-

ciska idővel nemesi címet kapott. Jótékonykodásáért Rozsnyó és Krasznahorka-váralja főterén közadakozásból szobrot emelt

emlékére a hálás utókor. Ezek a mai napig eredeti helyükön állnak. A faluban van egy kastélya a családnak, ez ma az Andrássy-képtár. Vele szemben állították fel a honfoglalási

Ezen kívül még két, a határhoz közeli helyen állítottak szerény emléktáblákat. Milyen érdekes, hogy mekkora erő rejlik egy-két kopjafában. A képen látható, hogy egy tölgyet is elültettek,

Honfoglalási emlékmű

emlékművet. A körben a rakamazi turulsólyom faragott képe látható, körül a következő szöveg szegélyezi: „Készült a honalapítás 1100. évében”. A felvételt augusztusban csináltam, de azóta többször hallottam, hogy le kell bontani a millemcentenáriumi emlékművet Szlovákia területén.

kopjafához erősítették a törzsét, piros-fehér-zöld szalaggal kötötték meg. Ez egy napi szemet gyönyörködte-tő, szívet-lelket melengető túra 35 km-nyire a legközelebbi határállomástól: Aggtelektől. Kellemes emlékeztetést a Nyugdíjas Klub tagjainak!

Üdvözlettel: Bódi Mária

B&B FOTÓ

Szarvas, Kossuth u. 60.

Színes film kidolgozás akár 1 óra alatt is.

Igazolványkép 1 perc alatt.
Esküvői sorozatok műteremben és szabadban!

Ballagási képek, tablók készítése.

Válassza a minőséget!

„Mert a mértékletesség és a lelki békesség az éték legjobb fűszere...”

Arany Kincstár

Húsvét közeledtével ismét átgondoljuk, hogy mit is készítsünk az ünnepi asztalra. Igazi dísz lehet egy torta. Budai diótorta a neve a következő finomságnak. Hozzávalók a tésztájához: 6 db tojás, 6 evőkanál cukor, 3 evőkanál darált dió, 3 evőkanál zsemlemorzsza, 1 evőkanál liszt, 2 kávéskanál kakaó. A 6 tojás sárgáját 3 evőkanál cukorral habosra keverjük, hozzáadjuk a diót, a zsemlemorzsát és a kakaót. Végül a 6 tojás fehérjét 3 evőkanál cukorral habbá verjük, hozzáadjuk a keverékhez és beleszitáljuk a lisztet. Közepes meleg sütőben sütjük. Ha kihűlt, 2 vagy 3 darabba vágjuk. Krém: 20 dkg vaj, 20 dkg porcukorral, 1 vaníliás cukorral, rumos dió aromával, 2 evőkanál darált dióval kikeverünk. 2 dl tejben 2 evőkanál grízt felfőzünk és lehűtjük, majd a krémhez keverjük. A tésztalapokat megkenjük, bevonjuk a tortát, tetejét meggyel díszítjük a szélen, csillagtölcsérrel nyomott csíkokkal jelölhetjük a szeletek vonalát. Az ünnep előtt 1 nappal elkészíthető, hogy az ízek összeérjenek.

Kellemes borkorcsolya a sós pöttyös sütemény. Hozzávalók: 30 dkg liszt, 15 dkg Rama, 10 dkg reszelt sajt, 1 dl tejföl, 1 kávéskanálnyi só. Összeállítjuk a tésztát, 2 órát pihentetjük hidegen. 3 mm vastagságúra nyújtjuk, tojással megkenjük, koriander maggal megszórjuk és a nyújtófával finoman bele nyomkodjuk. Ettől kapta a pettyes nevet. 2 ujjnyi széles, 15 cm hosszú csíkokat vágunk derelyemetszővel és aranysárgára sütjük. Korianderrel a legfinomabb, ha nincs, köménymaggal helyettesíthetjük.

A diós mézes szelet is sokáig friss marad, napokkal az ünnep előtt elkészíthetjük. 3 tojás sár-

gáját 15 dkg porcukorral és 4 evőkanál olvasztott mézzel habosra kavarnak. A késhegynyi fahéjat, 3 tört szegfűszeget, 6 dkg darált diót, 5 dkg mazsolát összekeverünk. 3 tojás fehérjét 3 dkg cukorral habbá verünk, hozzáadjuk a mézes keverékhez, majd beleszitálunk 20 dkg lisztet fél csomag sütőporral elkeverve. Közepes nagyságú tepsibe simítjuk és 4 dkg vágott diót teszünk a tetejére. Mérsékelt tűzön lassan sütjük. Ha nincs mazsolánk, 10 dkg darált diót teszünk a tésztába.

Finom göngyölt húst készíthetünk a húsvéti sonka egy darabjának felhasználásával. Sertéscsombból szeleteket vágunk és vékonyra kiverjük. Mustárt, főtt tojást és apróra vágott füstölt sonkát összekeverünk és a húrra kenjük. Összegöngyöljük, és cérnával átkötjük a szeleteket. Olajat forrósítunk és pirosra sütjük a szeleteket, majd kivesszük a lábasból. Hagymát pirítunk, piros paprikát, sót teszünk bele, vízzel felöntjük és ebben a lében puhára főzzük a hústekercseket. A végén tejfölt teszünk bele, átforrósítjuk. Köretnek párolt rizst adunk, tálaláskor a cérnát leszedjük a húsról. A húsvét szimbóluma a tojás. Ha sonkalében főzzük, különös íze lesz. Készítsünk töltött tojást! A főtt sárgákat darált sonkával, tejföllel, mustárral, sóval, nagyon apróra vágott petrezselyemzölddel összekeverjük, visszatöltjük a helyére, csillagcsővel még szebb lesz. Zöld salátára téve, francia saláta mellé elhelyezve igen mutatós és viszonylag olcsó ételt tálalhatunk.

Boldog húsvéti ünnepeket, meghitt családi, baráti együttléteket kívánok minden kedves olvasónak.

Bódi Mária

A HUNYADI JÁNOS

Sakkverseny Szarvason és Békéscsabán

Az 1996-97-es tanév kezdetén egy lelkes pedagógus, Molnár Józsefné szervező munkájának köszönhetően sakk szakkör indult iskolánkban. Mivel tehetséges gyerekekben mi sem szűkölködünk, néhány hónap alatt már versenyeken is próbálghatták erejüket kis és nagy sakkozók. Legfigyelemreméltóbb eredményüket február végén, március elején érték el, melyért köszönet illeti Patkó Lajost, az oktatót.

Bemutatom a két csapatot, amely 3 illetve 4 tanulóval áll. Az alsós csapat tagjai: Csípai Levente 4. a, Korbely Zsolt 3. b és Molnár Gábor 3. b. osztályos kisdíjak. Öket kérdezem:

- *Hogyan és mikor kerültetek kapcsolatba a sakkal, illetve később a szakköri munkával?*

- Cs. L.: Kb. 4-5 éves lehettem, amikor papám megtanított sakkozni. Tavaly megkeresett Molnár tanár néni, hogy van sakk szakkör. Megbeszéltem anyával és azt mondta, hogy járhatok.

- K. Zs.: Úgy volt, hogy anyukám óvodás koromban megtanított játszani, utána pedig az egyik ismerőstől kedvet kaptam a versenyzésre.

- M. G.: Én úgy tanultam meg sakkozni, hogy ovis koromban anyukám megtanított. 1. osztályban kezdtünk szakköre járni, Korbely Zsolt is, először Szarvasra, mert csak ott volt. Utána két évvel később Szentendrásra is beindult.

- *Hogyan készültök egy versenyre? A választ közösen mondjátok.*

- Mi egymással szoktunk játszani, hol otthon, hol a szakkörön, Gabinál pedig számítógépen is.

- *Van-e későbbi tervetek a sakkal?*

- Cs. L.: Terveim még nincsenek, de szeretnék továbbra is versenyekre járni.

- K. Zs.: Nekem is az, mint Leventének.

- M. G.: Én szeretnék még jobban játszani, eljutni országos versenyekre is, és jó helyezést elérni.

A kicsik után következtek a nagyok. A felsős csapat tagjai: Fazekas Péter 6. b, Korbely György 6. b, Majzik Viktor 6. b és Debreceni Péter 8. b ill. Sinka Tamás 7. a osztályos tanulók. Kérdéseim ugyanazok voltak itt is.

- *Hogyan és mikor kerültetek kapcsolatba a sakkal, illetve később a szakköri munkával?*

- F. P.: 7 éves lehettem, mikor az egyik szarvasi unokatestvéremtől megtanultam sakkozni. Azért járok szakkörre, hogy fejlesszem a tudásom és hogy utolérjem és legyőzzem Korbely Gyuszt.

- K. Gy.: 4 éves koromban tanultam meg anyukámtól a játékot. Úgy kezdtem sakk szakkörre járni, hogy 2 éve indultam egy megyei versenyen, amire barátok közreműködésével jutottam el. Megtetszett a versenyzés, ezért járok most is.

- M. V. Én is 7 éves koromban kezdtem megismerkedni a sakkal, mint Peti. Anyu, apu és a testvérem is tud játszani. Szakkörre azért járok, mert érdekes és szórakoztató.

- S. T.: 6 éves lehettem, amikor megtanultam sakkozni a nagypapámtól. A szakkörrel idén januárban hallottam, és azóta járok.

- *Hogyan készültök egy versenyre? A választ itt is egyöntetű.*

A legmodernebb módszer, a számítógép elleni játék, de játszunk barátokkal, testvérekkel, szülőkkel is.

- *Van-e későbbi tervetek a sakkal?*

- F. P.: Számomra csak jó szórakozás.

- K. Gy.: Én is csak hobbi szinten űzöm, de szeretném utolérni a szarvasiakat, akik már sokkal régebben sakkoznak. Azért a versenyzéstől nem szeretnék elszakadni.

- M. V.: Én is azt szeretném elérni, mint Gyuszi, mert a negyedik táblán le akarom győzni a szarvasi ellenfeleimet.

- S. T.: Nincs tervem, csak hobbi-ként játszom én is.

- *Köszönöm a beszélgetést, és gratulálok az eredményetekhez!*

Eredmények:

Városi csapatbajnokság (február 23.)

- alsós fiúk (1. csapat): I. hely 7 csapatból

- alsós fiúk (2. csapat): V. hely

- felsős fiúk: III. hely

Megyei csapatbajnokság (március 2.)

- alsós fiúk (1. csapat): II. hely 10 csapatból

- felsős fiúk: VIII. hely 24 csapatból

Diákportré

- *Ki vagy kik azok - persze rajtad kívül -, akik segítségével nélkül nem született volna meg ez az első hely?*

- Először is német tanárom, Varga tanár néni, és még Szító Mónika.

- *Mit tudsz tanácsolni azoknak az iskolatársaidnak, akik nem szeretik az idegen nyelveket?*

- Eleinte volt a legnehezebb, de aztán sokkal könnyebb lett az egész. Sok szót kell tanulni és gyakorolni, de mindennek megvan az eredménye.

- *Mivel 8. osztályos vagy, túl vagy már a felvételin. Összefügg a német nyelvvel az általad választott középiskola?*

- Persze. A Vajda Péter Gimnáziumba megyek, német tagozatra.

- *Későbbi terveid?*

- Mindenképpen szeretnék főiskolára vagy egyetemre menni, ahol a német mellé legszívesebben a történelmet választanám.

- *Gratulálok az eredményedhez és sok sikert kívánok középiskolai, majd felsőfokú tanulmányaidhoz! Köszönöm a beszélgetést.*

- P -

Ezúton értesítjük községünk segíteni szándékozó lakosait, üzemeit, ill. közületeit, hogy a helyi Nagycsaládosok Egyesülete az alábbi számlaszámon várja a felajánlásokat:

53900021-13001788

Köszönettel:

Békésszentandrás Nagycsaládosok
Egyesülete

ÁLTALÁNOS ISKOLAI HÍREI

Farsang '97.

II. felvonás

1997. február 15-én lezajlott a felsős karnevál is. Nagyon szép és színvonalas táncbemutatóval kezdődött a délután, majd a jelmezesek felvonulásával folytatódott. A tombolahúzás és a várva várt diszkó tette még feledhetlenebbé a farsangot. Itt ragadnám meg az alkalmat, hogy köszönetet mondjak a táncokat betanító Kiss Sándornénak és Kiss Évának, valamint a szervezésben, végrehajtásban segédkező szülőknek, pedagógusoknak.

Akik nem voltak ott február 15-én a Kultúrházban, gyönyörködjenek a képekben!

Fejezetek Békésszentandrás sporttörténetéből XXII. fejezet

Hat kapus őrizte a Hunyadi hálóját 1966-ban

Az elmúlt bajnoki év nagy izgalmait után lassan nyugalomba jutottunk. Következett 1966., amely a benevezett csapatok létszámát illetően változást hozott. A két NB II-es tartalék csapatot nem nevezték, így 16-os létszámmal csökkent az I. osztály. A feljutó két újonc csapat a Szeghalom és az Orosházi Honvéd lett. Nagy változások csapatunk háza táján nem történtek. Az edző továbbra is Bencsik Mihály, a szakosztály vezetői poszton az alig fél éve megválasztott Bolgár Józsefet találjuk. Elnökünk Bódi László, aki nagy gondok és anyagi nehézségek közepette teszi a dolgát. Igen hosszú téli álmot után, a következő felállásban kezdjük az évet.

1966. március 20. Végegyháza - B. Hunyadi: 4:1 (1:0) Vezetette: Wolfich. Laczkó I. György - Tóth III., Szalai, Liskai - Kiss III., Major - Babák, Kozák, Bagi II., Tomonyiczka, Fazekas E. Jók: Kiss III., Fazekas. Gól: Fazekas. A kapus poszton újoncként Laczkó Györgyöt találjuk. Az eredmény túlzottnak mondható.

1966. március 27. B. Hunyadi - Bcs. MÁV: 2:4 (0:3) Szarvason. Vezetette: Balóc (Szolnok). A változatosság kedvéért a kapuban Bencsik Gyula, azonban a 4-es maradt. Pályánk a magas vízállás miatt használhatatlan.

1966. április 3. Orosházi Honvéd - B. Hunyadi: 3:1 (3:0) Vezetette: Paulich. A kapuban újabb kapus, Hegedűs Gyula személyében. Az újonc Honvéd nagyon jó.

1966. április 10. B. Hunyadi - Szarvasi SC: 2:9 (0:6) Vezetette: Molnár I. (Szolnok). Bolgár -

Laczkó I., Szalai, Balogh II. - Kiss III., Major - Tóth III., Bagi II., Kozák, Tomonyiczka, Fazekas. Jók: Kozák, Fazekas. Gól: Fazekas, Tóth III. A négyes csak kísért tovább, mert a 4. mérkőzés a negyedik kapussal. A gólokat ne is említsük, mert ennyi még gombócból is nagyon sok.

1966. április 17. Kondoros - B. Hunyadi: 2:2 (2:1) Vezetette: Kun. A csapat ugyanaz, csak a kapus nem, mert újra Laczkó Gy. Az ötödik mérkőzésen azonban már jöhet egy döntetlen. Méghozzá úgy, hogy a Kondoros 2:0-ra vezetett. Kozák védhetetlen gólt lőtt. Majd Szalai kiállítás után rögtön Bagi egyenlített. Dicséret az egész csapatnak, mert fordítani tudott a vert helyzetből. Gól: Kozák, Bagi II.

1966. április 24. B. Hunyadi - Szeghalmi Petőfi: 0:4 (0:2) Vezetette: Csáki. A múlt vasárnapival teljesen azonos csapat szenvedett súlyos vereséget. A négyes az csak kísérőnk tovább. Majd talán elmarad egyszer tőlünk.

1966. május 1. Sarkadi K. - B. Hunyadi: 3:0 (1:0) Vezetette: Boldizsár. A csapat ugyanaz (ugye már tudják), csak a kapus nem. Hát ez úgymond igazi rotációs rendszer, amit már mi ismerünk, ám az ellenfelek viszont még nem. A kapus ismét Bencsik Gyula. A mérkőzést azonban Kozák, Bagi, Bohák veszítették el, mert 0:0-ás állásnál sorban kihagyták az újra visszatérő gólhelyzeteket.

1966. május 8. B. Hunyadi - Mezőhegyesi Med.: 0:2 (0:1) Vezetette: Vidó. Most mindenki ugyanaz, csak a góllövő változik. Balogh és a kapusunk, Ben-

csik összjátékából vezet a Mezős a 80. percig 1:0-ra. A vége 2:0, de már csak 2, majd csak haladunk. A négyes viszont titokban velünk tart. Mert a krónika szerint rendesen négy játékos látogatja hiánytalanul az edzéseket, akiknek nevei már 30 év után nem titkosak, mert egyikük sem volt olajke-

fiatal Patkós Imre, aki f. hó 28-án lesz 16 éves. Másik újoncunk Hürkecz János a jobb szélen, mindketten jól játszottak. Patkós több alkalommal lábra vetődve védett, amiért tapsot kapott.

1966. június 12. B. Hunyadi - Battonyai Med.: 2:2 (1:0) Vezetette: Gyarmati. Sinka IV. -

1966 őszén az új edző fiatal játékosok körében.
balról-jobbra: Munkecz János, Dezső Imre, hátul: Nagy Ferenc, Gyulai I. János, Major Imre edző, Major Imréné, Kiss III. István, Károly József, Fazekas II. Elek, Gyulai II. László

reskedő. Ők voltak azok a négyek: Balogh II., Major, Kiss III., Bohák P. Következik a tragédia Gyomán.

1966. május 15. Gyomai TK - B. Hunyadi: 9:1 (7:0) Vezetette: Simon P. Bencsik - Kiss III., Tóth III., Balogh - Tomonyiczka, Major - Bohák, Gyulai II., Kozák, Bagi II., Fazekas. Gól: Gyulai II. Helyzetünk úgy látszik most már nagyon súlyos.

1966. május 22. B. Hunyadi - Mezőberény: 0:2 (0:2) Vezetette: Ragó (Szolnok). A kapuban Hegedűs Gy. aki igen jól védett, a gólokról szinte nem tehetett.

1966. június 5. Medgyesegyháza - B. Hunyadi: 2:0 (1:0) Vezetette: Wolfich. A kapuban a

Szalai, Tóth III., Balogh II. - Kiss III., Liskai - Babák, Kozák, Kiss I., Tomonyiczka, Fazekas. Javuló csapat. Gól: Kiss I., Bohák II-esből. Amint látjuk, Sinka Imre újra a kapuban, és Kiss I. a csatársorban.

1966. június 19. Tótkomlós - B. Hunyadi: 2:0 (1:0) Vezetette: Medovarszki. Ismét újonc a jobbösszekötő posztján, Nándori István személyében, a bal szélen Gyulai I.

1966. június 26. B. Hunyadi - Sarkadi MSE: 2:1 (2:0) Vezetette: Hodroga. A két szélsőnk, Kozák és Gyulai II. góljával nyertük a mérkőzést. Egy győztes ificsapat: B. Hunyadi - Sar-

kadi MSE: 6:0 (1:0) Patkós - Ambrus, Hürkecz, Dorogi - Benedek, Lázár - Oláh, Nándori, Fazekas, Gyulai I., Laczkó II. Gól: Gyulai 4, Oláh, Lázár.

1966. július 3. Békési Szpart. - B. Hunyadi: 4:0 (0:0) Vezette: Stefkovics. A négyesünk ismét jelen van. Sinka Imre is a negyedik mérkőzésen áll a kapuban. Azonban így olvashatunk róla a feljegyzésekben: Az utolsó félórán Sinka ragyogó védése mentett meg minket a kétszámjegyű eredménytől. Az ifi viszont 9 gólt kapott, sajnos csak nyolcan voltunk. Az ilyen felállást akkor alkalmazták, hogyha nincsen 11 játékos. A tavaszi szezon végén a táblázat eleje:

1. Mezőberény 23 pont
2. Medgyesegyháza 22 pont
3. Szeghalom 21 pont és a vége:
14. Kondoros 9 pont
15. Végegyháza 7 pont
16. B. Hunyadi 4 pont

Velünk ismét a négyes továbbra is.

Az őszi szezon kezdetén 1966. augusztus 7-én Mezőberényben 5:0-re vereséget szenvedtünk. Az ificsapatnál Major Imre lett az edző, akik nyertek 1:0-ra. Patkós - Ambrus, Gyulai I., Dorogi - Oláh, Laczkó I. - Papp, Fazekas, Lázár, Hürkecz, Laczkó II. Dicséretes osztályzat. Gól: Fazekas.

1966. augusztus 14. B. Hunyadi - Békési Szpartakusz: 2:5 (1:4) Vezette: Dudás, Sinka IV. - Liskai, Tóth III., Balogh II. - Kiss III., Major - Hegedűs, Gyulai II., Szalai, Tomonyiczka, Bohák P. A békési Pikó II. 5 góljára, Tomonyiczka majd Bohák 11-es góllal válaszol.

1966. augusztus 20. B. Hunyadi - Medgyesegyháza: 3:6 (0:4) Vezette: Lenkó (Szegedről). Edző: a mai naptól Major Imre (játékos-edző) Patkós - Liskai, Szalai, Balogh II. - Kiss III., Tomonyiczka - Hegedűs, Gyulai II., Tóth III., Bohák, Bagi II. Jók: Kiss III., Tomonyiczka, Balogh. Gól: Bohák 2, Bagi II.

1966. augusztus 18. Battonya - B. Hunyadi: 1:0 (1:0) Vezette: Maczbó. A Battonya gólarányt akart javítani, azonban jól védekeztünk.

1966. szeptember 4. B. Hunyadi - Tótkomlós: 3:1 (1:0) Vezette: Kovács. Patkós - Balogh, Szalai, Major - Kiss III., Tomonyiczka - Bagi II., Gyulai II., Tóth III., Bohák, Gyulai I. Jók: az egész csapat. Gól: Gyulai II., Tóth, Bagi II.

1966. szeptember 11. Sarkadi MSE - B. Hunyadi: 5:1 (2:0) Vezette: Lajkó. Változatlan felállásban nagyon gyöngék voltunk. Gól: Gyulai II. Az ifi mérkőzésnek volt egy nagy látványa: Laczkó II. László óriási gólt rúgott a kezdő körből.

1966. szeptember 18. B. Hunyadi - Végegyháza: 2:0 (1:0) Vezette: Medovarszki. Bohák 2 góljával nyertük a kieső rangadót.

1966. szeptember 25. B. Hunyadi - Gyomai TK: 0:4 (0:3) Vezette: Balda. Szító György a balhátvéd poszton. A gyomai győzelmet azonban egy pillanatra sem tudtuk kétségessé tenni. Ez a négyes nagyon gonosz módra hozta maga után a Mezőhegyesi Medosznál az 5:0, majd Szeghalmon a 6:1-es vereséget. Ezen a mérkőzésen ünnepezték a szeghalmi nézők Víg Ferencet, aki közkedvelt játékosként búcsúzott, mint öregfiú a labdarúgástól. Mi pedig ünnepeztük Sinka Imrét, mert nagyon jól védett. Amint utólag kiderült, az újság sportrovata a hét válogatottjának minősítette a Hunyadi kapusát.

1966. október 15. B. Hunyadi - Sarkadi Kinizsi: 0:0. Vezette: Osváth (Szolnok). A bajnokjelölt Sarkad majdnem kikapott. Újone a csapatban Köteles Lajos a balhátvéd poszton. Az Orosházi Honvédot utána 3:2-re legyőztük itthon, Kiss II., Szalai és Bohák 11-es góljával.

1966. november 6. Szarvasi SC - B. Hunyadi: 4:6 (1:3) Vezette: Bares II. Sinka IV. - Balogh II., Tóth III., Bagi II. -

Tomonyiczka, Kiss III. - Nagy F., Gyulai II., Bohák, Kiss I., Fazekas. Gól: Kiss I. 3, Bagi II. 2, Gyulai II.

Az NB III-ba a három első kerül föl, a megyei I. osztályból. Amiben a Szarvas már nem lehet benne. Így számukra a mérkőzés már nem volt döntő. A Hunyadinak a győzelem a bentmaradást jelentheti. Még hozzá vagy öt, a Hunyadiból egy-két éve átigazolt játékos lépett ma a pályára ellenünk. Szabad képzelődni, mert ilyen szerencsés körülmények között, minden igaz lehet. A gondolata kívülről senkinek sem látszik. Az viszont biztos volt,

formában védte. Nagy szerepe volt az 5:0-ás eredményben.

Íme a hat kapus: Laczkó György, Bencsik Gyula, Hegedűs Gyula, Bolgár István, Patkós Imre, Sinka IV. Imre.

A két utolsó mérkőzésen készen állt a játékra a hetedik kapus is. Mivel Nagy F. kitöltötte a katona idejét és leszerelt. Azonban amint láthattuk, hogy még ő sem bírta a válogatott formában védő Sinka Imrét felváltani. Major edző döntése helyesnek bizonyult. Nagy F. mint ismeretes, nagyon gyors lábú és erőteljes volt, így jobbszélsőként került vissza újra a csapatba.

Békés megyei I. oszt. labdarúgó-bajnokság 1966. évi végeredménye

1. Mezőberényi Szpartakusz	76	20	45
2. Sarkadi Kinizsi	67	28	41
3. Mezőhegyesi Medosz	64	27	41
4. Szeghalom	71	47	37
5. Szarvasi SC	56	29	36
6. Medgyesegyháza	55	34	36
7. Békéscsabai MÁV	82	50	35
8. Gyomai TK	58	42	34
9. Battonyai Medosz	58	41	33
10. Békési Szpartakusz	50	50	28
11. Tótkomlós	43	71	25
12. Orosházi Honvéd	55	68	24
13. Sarkadi MSE	39	53	24
14. B. Hunyadi	39	98	15
15. Kondoros	30	80	15
16. Végegyháza	35	121	11

A felső vonal fölötti három csapat följutott az NB III-ba, az alsó vonal alatti csapat kiesett a megyei II. osztályba.

hogy utána jött a nagy rangadó a Kondorossal itthon.

1966. november 13. B. Hunyadi - Kondoros: 5:0 (1:0) Vezette: Maróti. Sinka IV. - Balogh II., Szalai, Köteles - Tomonyiczka, Kiss III. - Nagy F., Kiss I., Tóth III., Bohák, Fazekas. Jók: Sinka és az egész csapat. Gól: Kiss I. 2, Bohák, Fazekas, Tóth III. Nagyon sáros pályán, küzdelmes féldő után biztosan nyertük a mérkőzést. Sinka Imre talán (az élete utolsó) bajnoki mérkőzését kiváló

**Elhunyt
Csonki János,
a Hunyadi MSE
hajdani
labdarúgója,
1997. február
20-án, életének
68. évében.**

SPORT

Kézilabda

Változás történt a kézilabda szakosztály vezetésében. Több éves szünet után Apáti Nagy Ferenc újra bekapcsolódott a szakosztály munkájába, szakosztály-vezetőként segíti a kézilabdázók működését. Feri bácsi a hetvenes-nyolcvanas években hosszú ideig volt a kézilabdázók edzője, erős érzelmi szálakkal kötődik a községhez, a kézilabdához, így Ambrus Zoltán sportköri elnök felkérésére igennel válaszolt.

- Segíteni akarok és úgy érzem - ha már felkértek erre a munkára - nem mondhatok nemet. Azért nem szakadtam el teljesen a sportágtól, mindig is figyelemmel kísértem a szereplésüket, tudtam eredményeiről, láttam a mérkőzéseket. Azt is láttam, hogy a lányok nagyon lelkesek, szeretik ezt a játékot. Sok évtizedes tapasztalatom alapján úgy érzem, hogy tudok segíteni és ha igénylik is a segítséget, akkor örömmel teszem.

- Mik az elképzelései, melyek a legfontosabb teendők, melyet meg kell oldani?

- Először is tájékozódni szeretnék több mindenről. A legfontosabb a felnőtt csapat működése is előbb-utóbb bizonytalanná válhat. Meg kell kötni a játékosok biztosítását, hiszen a kézilabda rendkívül sérülésveszélyes sportág és az utóbbi időben elég sok sérülés érte a játékosokat. Vissza kell csábítani a csapatba azokat a játékosokat, akik hosszabb-rövidebb ideig abbahagyták a játékot és szeretnék újra kézilabdázni. Szeretném, ha a régi játékosok újra a csapat körül lennének, jelenlétükkel is segítenék a szereplést. Tervem a bajnoki mérkőzéseken kívül egy

tornát, kupaversenyt rendezni Szentendrason május 1., augusztus 20. vagy bármilyen időpontban, mert ennek nagy hagyománya volt itt. Fel kell újítani a kapcsolatot a Kishegyesiekkel is.

- A legnagyobb gond a szűkös anyagi lehetőségek. Milyen elképzelések vannak azok javítására?

- Vannak elképzeléseim, de ezekről még korai beszélnem. Meg kell teremteni a biztos anyagi lehetőségeket. Én azon leszek, hogy megkeressem azokat a támogatókat, akik biztosítják a szakosztály működéséhez szükséges pénzt. Továbbra is számítok Szító Ágnes gazdaságvezető munkájára, aki eddig is sokat tett a szakosztályért.

- Sok sikert és egészséget kívánok munkájához!

- Köszönöm!

Gazsó István edzővel a felkészülésről, az eddig elvégzett munkáról beszélgettünk.

- Először is szeretném elmondani, nagyon örülök, hogy Apáti Nagy Feri bácsi bekapcsolódott a szakosztály vezetésbe. Rá nagy szüksége van Szentendrasi kézilabdasportjának, nagy tapasztalata, ismeretsége van. Csak tanulni lehet tőle. Szeretném az eddig végzett munkáját megköszönni Kovács Imrének és remélem, hogy köztünk marad ezután is. A csapat felkészüléséről annyit szeretnék elmondani, hogy a lányok szorgalmasak, nagyon készülnek már a bajnoki rajtra. Sajnos előkészületi mérkőzést nem játszottunk. Célunk a 8-9. hely megszerzése. Kérjük a tavaszi mérkőzéseken a szurkolókat, hogy buzdítsák a lányokat.

Labdarúgás

Minden hétfőre jut egy edzőmérkőzés a Hunyadi SE labdarúgóinak. Ezeken a mérkőzéseken lehet lemérni, hol tart a felkészülés, mert a bajnoki rajtra formába kell kerülni. Az eddig lejátszott edzőmérkőzések eredménye:

Békésszentandrás - Szarvas: 0:1

Ezen a mérkőzésen szoros küzdelemben veszített a Hunyadi az NB III-ban szereplő szarvasiak ellen.

Gyomaendrődi Barátság SE - Békésszentandrás: 3:2. Góllövő: Juhász 2.

Az ellenfél a megyei I. őszi bajnoka volt, ennek ellenére a Hunyadi végig egyenrangú ellenfél volt. Csapatunk megérdemelte volna a döntetlent.

Békésszentandrás - Öcsöd: 2:1. Góllövők: Varga, Székely.

Végig nagy fölényben volt a hazai csapat és megszerezte első győzelmét az előkészületi mérkőzéseken.

Békésszentandrás - Csabacsüd: 2:2. Góllövő: Gugolya 2.

Kétszer is vezetést szerzett a Csabacsüd, de a Hunyadi mindkét alkalommal egyenlítőre tudott. Igazságos döntetlen született.

Ifjúsági mérkőzésen: **Békésszentandrás - Csabacsüd: 2:2.**

Ezen a mérkőzésen az alábbi összeállításban játszott a Hunyadi: Petrás - Mrena (Prjevara), Bordács, Medveczki (Boros), Litvai, Bencsik T., Bedővári, Bencsik I. (Szabó G.), Juhász, Székely (Csipai), Varga (Gugolya).

Varga László edző elégedett az eddig lejátszott edzőmérkőzéseken látottakkal. Erősebb csapatokkal játszottak és minden alkalommal helytálltak és a mutatott játék és küzdenitűdés helyenként már megfelelő volt. A bajnoki rajtig még kemény edzésekkel készülnek és remélhetőleg a rajton győzelemmel kezd a csapat Dévaványa ellen.

A bajnokság tavaszi sorsolása

1. ford. március 30. vasárnap 11 óra	Szeghalom-Békésszentandrás
2. ford. április 5. szombat 16 óra	Békésszentandrás-Bcs. Főiskola DKSE
3. ford. április 13. vasárnap 11 óra	Székkutas-Békésszentandrás
4. ford. április 19. szombat 17 óra	Békésszentandrás-Bcs. Jamina
5. ford. április 26. szombat 16.15 óra	Oh. Eötvös DKSE-Békésszentandrás
6. ford. május 3. szombat 17 óra	Kétsoprony-Békésszentandrás
7. ford. május 11. vasárnap 14 óra	Békésszentandrás-Nagyszénás
8. ford. május 18. vasárnap 17 óra	Doboz-Békésszentandrás
9. ford. május 24. szombat 17 óra	Békésszentandrás-Gerla
10. ford. május 31. szombat 19 óra	Mezőberény-Békésszentandrás
11. ford. június 7. szombat 17 óra	Békésszentandrás-Szarvas

Gázzal fűtünk a Sporttelepen

Február elején kezdtük el tervezni, hogy be kell vezetni a gázt a sporttelepre, csakhat meg kell teremteni rá az anyagi fedezetet. A kivitelezési munkán kívül ez volt a nagyobb feladat. Örömmel tapasztaltuk, hogy mennyien segítettek a sportkört, hogy meg tudjuk valósítani ezt a

beruházást. Nagy szükség volt erre, különösen a melegvíz ellátást kellett gázra átállítani, mert a villanybojler üzemeltetése nagyon sokba került. Reményeink szerint a gázzal csökkenteni tudjuk a tetemes energiaköltséget.

Megköszönjük a támogatást az Önkormányzatnak, hogy biz-

tosították a gázcsonkot, gépi munkával segítették a kivitelezést. Köszönjük a Zalka Szövetkezet, MEZOMAG GMK, Floreat Bt., ARGOMEX Kft., Körös Aqua Bt., Kabai György hajóépítő, Tóth Zoltán, Varga László, Sinka Imre, Ambrus Zoltán és még sokak támogatá-

sát. A kivitelezést Poljovka Pál gázszerelő végezte teljes megelégedéssel. Megköszönjük a gyors ügyintézkést és tervezést Pekár Csaba DÉGÁZ kirendeltség-vezetőnek, valamint a Tűzeléstechnika munkatársának, Tar Józsefnek.

NINTENDÓZIS

Köszöntelek Kedves Olvasó a márciusi Nintendózi-sunkban. E havi ajánlatom három igazán menő játék:

Éppen most vetítik a moziban azt a filmet, amely legalább olyan népszerűségnek örvend, mint jó pár évvel ezelőtt a Roger nyúl a pácban, csak most fordított a helyzet: egy távoli rajzfilm-galaxisból szötmönnyi űrgenszterek érkeznek, hogy gonosz főnökük vidámpark-ját felturbósítsák a Bolondos Dallamok rajzfilmsorozat kacagtató hőseivel. De őket sem ejtették a fejükre: küzdeni akarnak a szabadságukért, még hozzá kosárlabdával... Több sem kellett az űrlényeknek, átruccantak egy profi kosármérkőzésre és öt híres sportolónak ellopták a tehetségét. A rajzfilmes tábor mit tehetett, lehozták a saját világukba Michael Jordant és kezdetét vette az edzés a nagy versenyre, a SPACE JAM-re... Itt kapcsolódhatunk be ebbe a történetbe egyedül, illetve ketten. Egyébként nagyon hasonlít a játék a SNES-es Nba Jam-re, csak itt két csapat közül választhatunk: vagy a bolondos ToonSquad-ba, vagy a dorongfalvi Monstars csapatba

állva küzdhetünk. A játékot szerintem bárki élvezheti, de igazán megérteni csak azok tudják majd, akik látták a filmet is. A játék kivitelezése nem sok újat tartalmaz, de annál többet a félidők: itt ugyanis lehetőségünk van a csapatunk ügyességét növelni különböző aljátékokkal. A zene telibetalált, a grafika tökéletes, a kezelés egyszerű. A lemez Suga Saturnon fut.

És végre itt egy kabalafigura a PSX-nek, ugyanis megjelent egy tuti mászkálós-ügyességi játék rá CRASH BANDICOOT néven. Ugyan elég sok benne a hasonlóság a Donkey Kong-ból és a Mario-ból, viszont ezt pótolandó a 3D-s, örületesen rajzfilmszerű grafika és a jó zenei és hanghatások. Bár a legtöbb pályán csak adott irányokban mozoghatunk, de azért lehetőséget kapunk a mozgásszabadság kiélvezésére is. És persze van benne minden, ami nem hiányozhat egy jó mászkálós játékból sem: bónuszpályák, extra megnyerési képek, logikai feladatok, stb. Ez teszi igazából egy olyan jó platformjátékká, amelyet a legjobbak közé kell sorolnia az embernek.

Végezetül egy kis öröm a destruktív versenyzőknek: PSX-DESTRUCTION DERBY 2! Aki már látta az első részt, az készüljön egy igazán felnitrózott játékra, aki pedig még nem, az csak bámulni fogja, hogy ilyen is létezik! Ez már a teljesen élethű játékok jegyében készült: van benne borulás, kerékleszállás és minden egyéb jó, ami nem maradhatna ki egy eredeti ronszderbiből sem. Ehhez társul a hozzá illő heavy metálos zene és a tökéletes grafika. A grafikát dicséri az is, hogy ha véletlenül eltűnnének alólunk a kerekeink, akkor egészen véletlenül igen temérdek első osztályú szikrát köpülne a kocsink. Három versenymód közül választhatunk: Wrecking Racing az

egyik, ahol az elsődleges cél az ellenfelek megpörgetése, aztán ott van a Stock Car, ezzel pedig az első helyért kell törekednünk. Végül ott a Destruction Derby, ahol egy arénában kell tépetnünk pontokat szerezni és persze épp bőrrel megúszni a versenyt és a Total Destruction, ahol ugyanolyan pályán találjuk magunkat, csak éppen mindenki minket akar likvidálni (általában szerencsével). Szóval az autótörés szerelmeseinek ennél jobb játék nem is kellhet!

Végére értünk barangolásunknak, javasolom, hogy gyertek el játszani. Minden Kedves Olvasónkat szívesen látjuk. A következő számban pedig a bajnokságokról olvashattok, addig is Szevasztok!

-szl-

Szentendrési Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

Kiadja:

Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata

Felelős kiadó: Sinka József

Szerkeszti: a Szerkesztő Bizottság

Tagjai: Horváth Sándorné, Palotai Gabriella, Molnár Imre, Fabó István, Sinka Csaba

Készült: SZARVASPRESS Bt. Tel./fax: (66) 313-144/19

Nagyobb területű szántóföldet bérelnék vagy vásárolnék Békésszentandrás külterületén.

Ajánlatokat az IRISZ Szőnyegboltba kérem.

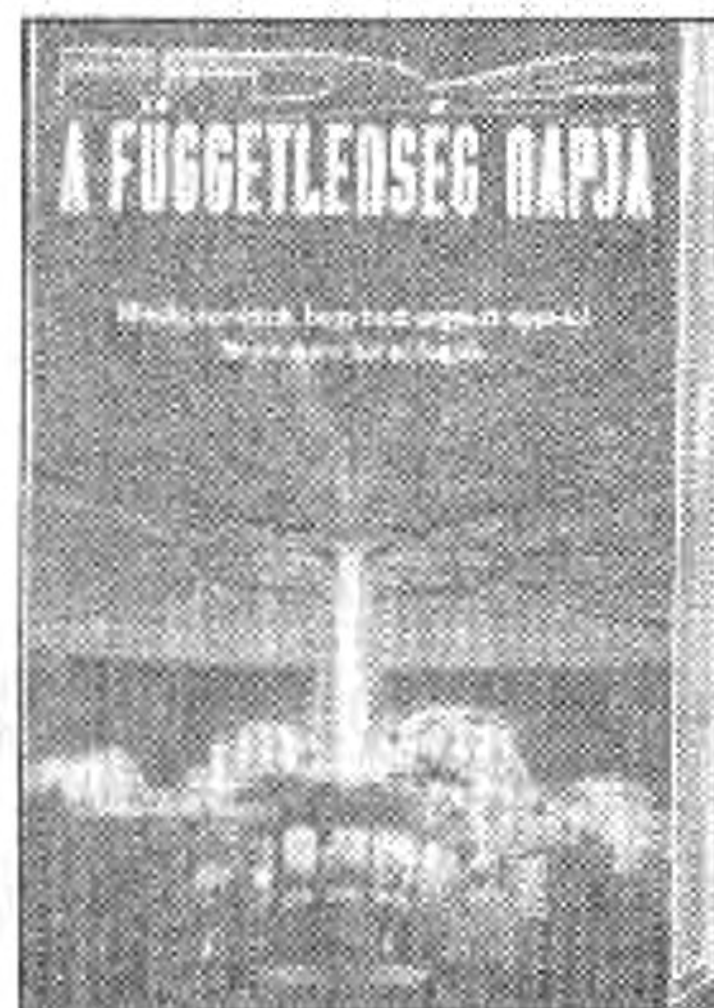
TOP VIDEO SHOP

Márciusi megjelenések:

- Mission: Impossible
- Végképp eltörölni
- A függetlenség napja
- Flipper
- Goofy

Áprilisi előzetes:

- Kábel barát
- A szikla
- Az ördög háromszöge
- A hetedik
- Striptease
- Majomparádé

Minden kedves kölcsönzőnknek kellemes húsvéti ünnepeket kíván a:

TOP VIDEO SHOP

Szeretné Ön pénzének egy részét megtakarítani? Ha igen, vásároljon a MELIS ABC-ben.

Nálunk minden héten más-más termékek kedvezményes áron kaphatók.

A jövő hétre ezt kínáljuk Önnek:

- Paloma örölt 250 gr-os 256.-
- Paloma instant utántöltő 215.-
- Pudingporok 24.-
- Sütőpor, vaníliás cukor 7.-
- Kakaó, 10 dkg-os 25.-
- H.T. keksz, 200 gr-os 44.-
- Crepto 4-es 84.-
- 100-as papírzsebkendő 66.-
- Liszt, 1 kg-os 56.-
- Porcukor, 0,5 kg-os 68.-
- Tix 3,6 kg-os 899.-

Péksüteményeink igen nagy választékban illatoznak a polcokon. A kenyér friss és meleg, a kiszolgálás kellemes.

*Ha eljön hozzánk, áraink meggyőzik arról, hogy ITT érdemes vásárolni!
Kísérje figyelemmel akcióinkat!*

Várjuk Békésszentandrás, a Toldi utca 12-ben!

Gyűjtse pénzét úgy, hogy hetente kevesebbet költ!

Békésszentandrás műhold tulajdonosok és leendő vásárlóink figyelmébe ajánljuk!

Megkezdjük a kódolt műholdas csatornák vételére alkalmas berendezések árusítását.

- Dekoderrel egybeépített műholdvevők PACE PRÍMA
- Dekoderek THOMSON, PACE

A készülékekkel az alábbi csatornák foghatók:

- Filmnet - magyar nyelvű sport és mozicsatorna
- DISCOVERY CHANNEL - természetfilmek magyar felirattal
- MTV - KLIPPEK: riportok, egész nap zene
- THE ADULT CHANNEL - Erotikus csatorna

- CMT - Színvonalas country zene és egyéb érdekességek Amerikából

*Kedvezményes hitelakciónkat is igénybe vehetik kedves vásárlóink.
(Előleg nélküli befizetés.)*

Címünk:

**UNIVERZÁL Kereskedelmi Részvénytársaság, 93.
Sz. Vas-műszaki Áruház, 5540 Szarvas,
Szabadság u. 50-52. Telefon: 311-528,
fax: 311-924.**

Sok szeretettel várjuk kedves vásárlóinkat!